

INSPECTORATUL
ȘCOLAR
JUDEȚEAN
TELEORMAN

”Educația este ceea ce supraviețuiește după ce tot ce a fost învățat a fost uitat.”

Burrhus Frederic Skinner

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Publicație periodică a Casei Corpului Didactic Teleorman

Revistă națională de știință și educație

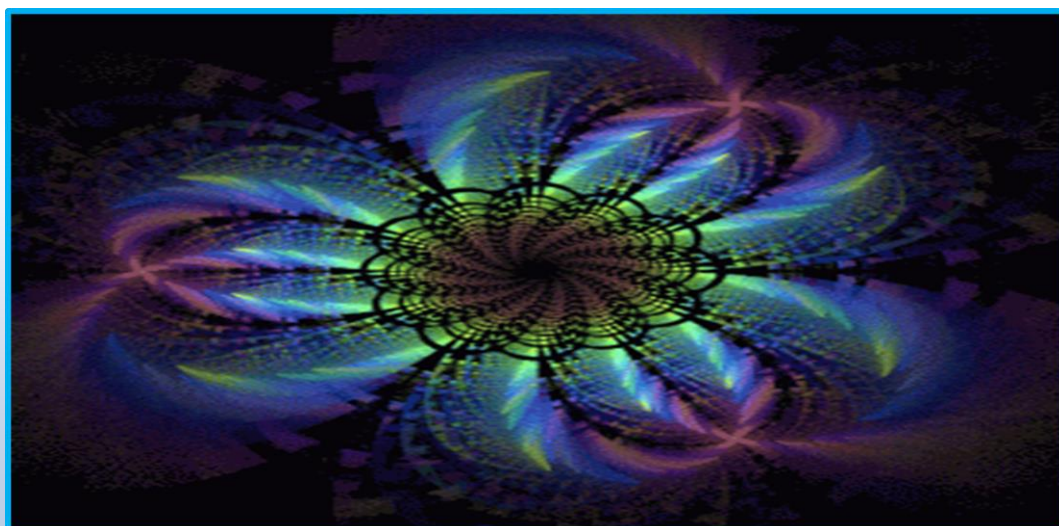
Ediție on-line

ISSN – 2558 – 8893

ISSN – L 2558-8893

Nr.40
Ianuarie-Martie 2024

2024

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN

Strada Carpati nr. 15; Alexandria, cod: 140059

TEL: 0247/315636; FAX: 0347/407064

E-mail: ccd_tr@yahoo.com

Site: <http://ccd.isjtr.ro>

**Creativitate și inovare
didactică!**

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN
propune cadrelor didactice și personalului didactic
auxiliar să-și facă cunoscută activitatea în
filele revistei noastre.

”ÎMPREUNĂ PENTRU UN NOU ÎNCEPUT!”

ECHIPA DE REDACȚIE A REVISTEI

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Director

Prof. Prof. Daniela Ramona VÎJĂ

Comitet științific:

Prof. Daniela Ramona VÎJĂ

Prof. dr. Alexandra NEGREA

Redactor șef:

Prof. Daniela Ramona VÎJĂ

Colectivul de redacție:

Prof. metodist Ionuț BOLOG

Prof. metodist Nicoleta CRĂIȚĂ

Prof. metodist Ștefan Florin IANCU

Prof. metodist Andra NEGRILĂ

Prof. metodist Violeta SOCOL

Inf. Mariana POPA

Bibliotecar Rozalinda MÎRTÎCU

Ec. Adina CONSTANTIN

Secretar Loredana COMAN

Tehnoredactare computerizată

Inf. Mariana POPA

Revista ***CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN*** a fost editată conform
Regulamentului de organizare și funcționare a Casei Corpului Didactic, aprobat prin
Ordinul Ministrului Educației și Cercetării Nr. 4713 din 23.08.2010.

Responsabilitatea afirmațiilor conținute în materialele publicate revine în totalitate
autorilor.

CUPRINS

DENUMIRE LUCRARE	NUMELE	PAG
CONCEPTUL DE EVALUARE ȘI NECESITATEA EVALUĂRII	RAMONA DANIELA VIJĂ	4
SISTEMUL INFORMAȚIONAL	BĂLAN MIHAELA	7
IMPLICAȚII ȘI PROVOCĂRI ÎN VIAȚA UNUI PROFESOR	STOENESCU SIMONA	9
PROFILUL ȘI NEVOILE COPILULUI DE 3-6 ANI	IANCU LIANA IRINA	11
IMPACTUL TRADIȚIILOR ȘI OBICEIURILOR ROMÂNEȘTI ASUPRA GENERAȚIEI ACTUALE	DONCEA BOGDAN ALIN	13
EDUCAȚIA FINANCIARĂ ÎN RÂNDUL TINERILOR	GIURCĂ GINA	16
EDUCAȚIA ESTE ARTA REGALĂ DE A FACE PE OAMENI ASEMENEA ZEILOR	IONESCU EMILIA	18
INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ – APLICABILITATE PE PIAȚA MUNCII	IONESCU GHEORGHE	20
TRĂIEȘTE SĂNĂTOS, MĂNÂNCĂ INTELIGENT	GUȘĂ PETRUȚA FELICIA	22
DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII DE EXPRIMARE SCRISĂ A ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR	BANCU CLAUDIA ADRIANA	24
STRATEGII PENTRU STIMULAREA LECTURII ÎN GRĂDINIȚĂ	BIBELEA OPRICA DANIELA	26
DISCRIMINAREA ÎN ȘCOLI	BOTEA DOINA	27
IMPORTANȚA LECTURII PENTRU ELEVII DE GIMNAZIU ÎN ERA DIGITALĂ	CORNEA ADRIANA	28
EDUCAȚIA OUTDOOR – ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	SOCOL VIOLETA	30
METODE ACTIV – PARTICIPATIVE ÎN PREDAREA FIZICII	ILIE EUGENIA	33
DEZVOLTAREA EMOȚIONALĂ ÎN PERIOADA PREȘCOLARĂ	CRĂIȚĂ NICOLETA	35
REGULI GENERALE PRIVIND EXECUȚIA CHELTUIELILOR BUGETARE	MARDALE MIRELA MARDALE IULIAN	36

CONCEPTUL DE EVALUARE ȘI NECESITATEA EVALUĂRII

**Prof. Ramona Daniela Vijă –
Director Casa Corpului Didactic Teleorman**

În acțiunile umane, mai cu seamă în cele întreprinse deliberat, evaluarea este un **fapt obiectiv**. Întreaga existență a omului este însoțită de numeroase evaluări. Toate acțiunile, atitudinile, competențele, comportamentele omului sunt apreciate de către alții și de el însuși. Într-o lucrare de pionierat în literatura pedagogică de la noi, consacrată evaluării, V. Pavelcu, 1968, (1), aprecia că „ciclul existenței noastre este un șir de examene în fața naturii, a societății, a propriei **conștiințe**“.

Observațiile efectuate asupra acțiunilor omului au condus la constatarea că pe măsură ce o activitate este mai complexă cu atât acțiunile evaluative **devin mai necesare** și își **amplifică rolurile**. Acest fapt este pe deplin explicabil. Acțiunile umane vizează realizarea unor scopuri. Însăși existența unor scopuri, exprimând trebuințe variate, aspirații ale omului, fac necesară desfășurarea activității menită să conducă la realizarea lor. Prin urmare, scopurile declanșează activitatea, și tot ele o orientează în direcția realizării lor. B. Bernstein surprinde această relație atunci când afirmă că „realitatea încă nerealizată declanșează activitatea menită să o realizeze“. Or, dacă acțiunile vizează realizarea unor scopuri este firesc ca, în desfășurarea lor, să se tindă și către cunoașterea efectelor pe care le-au produs, a rezultatelor obținute. Este în logica lucrurilor ca, întreprinzând o anumită activitate, realizatorul acesteia să se intereseze, în final ca și pe parcursul ei, de măsura în care și-a atins scopul urmărit, și chiar de modul în care s-a derulat activitatea.

Ca toate activitățile umane, educația – acțiune conștientă, întreprinsă deliberat, în perspectiva unor scopuri – presupune și procese evaluative, asociate constant și aflate în interacțiune cu toate celelalte componente ale acesteia. Ca urmare, aceste procese reprezintă un domeniu problematic de expertiză foarte variat, iar considerațiile teoretice pe care le comportă constituie componente ale teoriei generale a educației.

a) Conceptul de evaluare. Teoria evaluării în educație înregistrează o mare varietate de înțelegere a rostului acțiunilor evaluative. Ele se nuanțează sub raportul înțelegerii naturii acestui proces, a ceea ce reprezintă obiectul acțiunilor evaluative, a funcțiilor pe care le îndeplinesc ca și a modurilor de realizare.

Astfel, mulți pedagogii practicieni limitează obiectul acțiunilor evaluative la rezultatele școlare, ignorând numeroase alte componente ale activității de învățământ care fac obiectul evaluării: procesele de instruire, calitatea curriculum-urilor școlare, formarea personalului didactic, structurile școlare ș.a.m.d.

Pentru înțelegerea adecvată a naturii actului evaluativ apare necesară relevarea principalelor caracteristici ale acestuia. Astfel:

□ Evaluarea este o **acțiune de cunoaștere** (specifică) a unor fenomene sub raportul însușirilor acestora, a stării și funcționalității unui sistem, a rezultatelor unei activități. Prin urmare, obiectul ei poate fi un fenomen, o persoană (elev, profesor), o activitate sau rezultatele acesteia, o instituție, sistemul școlar în ansamblu ș.a. Actul evaluativ vizează **ameliorarea stării fenomenelor evaluate**, fiind realizat în perspectiva luării unor decizii în acest sens.

□ În legătură cu funcția de ameliorare a fenomenului supus măsurării, evaluarea comportă un proces de **colectare a datelor necesare fundamentării deciziilor ce urmează să fie adoptate în scopul îmbunătățirii rezultatelor și a activității considerate**. Problema adevărată, în această privință, nu constă în a hotărî dacă este util ori nu să se evalueze, ci în a stabili **pentru ce fel de decizii**

trebuie realizată o evaluare. Din aceasta decurge cerința de a se asigura concordanța deplină între decizia care urmează să fie adoptată și datele furnizate de acțiunile evaluative. De aceea, orice demers evaluativ face necesar să fie precizat:

- ce urmează să fie evaluat (obiectul evaluării);
- natura și obiectul deciziei avute în vedere;
- tipul de date ce trebuie obținute.

□ Evaluarea comportă **aprecierea fenomenelor evaluate**, prin raportarea lor la diverse criterii și a unor standarde (culturale, de performanță, de fezabilitate etc.). Ea face necesară emiterea unor judecăți de valoare asupra fenomenelor evaluate, prin raportarea datelor obținute la un sistem de valori (criterii).

Sintetizând aceste note definitorii, putem considera că, în sens larg, **evaluarea** este acea **activitate** prin care sunt **colectate, prelucrate și interpretate informații** privind **starea și funcționarea unui sistem, a rezultatelor** pe care le obține, activitate ce conduce la **aprecierea acestora pe baza unor criterii, standarde și prin care este influențată evoluția sistemului.**

b) Necesitatea evaluării. În activitatea de învățământ, evaluarea se impune din numeroase rațiuni, toate decurgând pe de o parte, din interdependența învățământului cu dezvoltarea economico-socială, iar pe de altă parte din cerințe interne ale sistemului.

Din **perspectivă pedagogică**, demersurile evaluative sunt realizate ca acțiuni componente ale activității de învățământ și servesc sistemului însuși. Rosturile evaluării constau în evidențierea aspectelor izbutite dar și a erorilor, dificultăților și zonelor critice ale programului realizat, iar în final, în sugerarea unor măsuri de reglare menite să facă actul educativ cât mai eficace. De asemenea, procesele evaluative sunt menite să furnizeze informații privind starea sistemului, pe baza cărora sunt adoptate **decizii** pentru reglarea acestuia. Necesitatea evaluării se impune și din **perspectiva perfecționării activității instructiv-educative**. Ea nu se limitează la constatarea și aprecierea rezultatelor, ci vizează totdeauna **reglarea, ameliorarea acțiunii educative.**

c) Structura actului evaluativ: măsurarea și aprecierea. Actul evaluativ are caracter procesual, fiind realizat în etape și prin numeroase mecanisme, vizând în final emiterea unor aprecieri asupra fenomenului care face obiectul evaluării. Pentru a se realiza o apreciere cât mai exactă este necesară, mai întâi, **măsurarea** fenomenului considerat, pentru ca, în continuare, pe baza măsurătorilor efectuate, să se formuleze **aprecieri adecvate** (judecăți de valoare). Prin urmare, actul evaluativ comportă două tipuri de demersuri: unul **de cuantificare**, de înregistrare obiectivă a fenomenului evaluat, și altul **valorizator**, constând în interpretarea și aprecierea relației dintre starea constatată și criteriul general de apreciere.

Măsurarea. Procesul de măsurare constă în utilizarea unor procedee prin care se stabilește o relație funcțională între un ansamblu de simboluri (cifre, litere etc.) și un ansamblu de fenomene și obiecte, sau elemente ale acestora, conform unor caracteristici pe care acestea le posedă. Măsurarea este primul pas în evaluare, iar exactitatea ei este dependentă în primul rând de calitatea instrumentelor utilizate și de modul în care sunt folosite (administrarea probelor).

Aprecierea – presupune emiterea unei judecăți de valoare asupra fenomenului vizat, prin raportarea la un termen de referință, la un sistem de valori sau criterii.

Măsurarea răspunde la întrebări de tipul: cât de mult? ce dimensiuni? ce cantitate? etc.; aprecierea – la întrebări de felul: cum este? ce valoare are? în ce măsură răspunde trebuințelor sau așteptărilor? ș.a.m.d.

Evaluarea este un concept mai cuprinzător decât măsurarea și aprecierea. Înseamnă că actul de evaluare implică o operație dublă: înregistrarea obiectivă a dimensiunilor fenomenului (măsurarea acestuia); aprecierea relației dintre starea constatată și criteriul general ale unei activități reușite.

Din raportul dintre măsurare și apreciere decurge cerința ca evaluările să se realizeze ori de câte ori este posibil, pe temeiul datelor unor măsurări cât mai exacte, cunoscând că nu se pot obține evaluări obiective pe baza unor impresii și a unor constatări subiective.

În ceea ce privește educația, măsurarea privind multe din fenomenele pe care le comportă nu este atât de riguroasă ca în alte domenii și are un caracter relativ. Deseori, în evaluarea rezultatelor școlare ideea de măsură se exprimă prin aceea de clasificare.

Practica evaluării și constituirea teoriei evaluării în educație

Într-o perspectivă generală, se poate spune că, dintotdeauna, activitatea pedagogică a cuprins, alături de acțiuni proprii ei – proiectare / anticipare, organizare, conducere, procese de instruire și educație ș.a.m.d., acțiuni de evaluare întreprinse cu scopul de a constata efectele produse ca și modul în care s-a desfășurat activitatea însăși. Practicile evaluative s-au dezvoltat în contextul general al schimbărilor înregistrate în această activitate, cristalizându-se idei și concepții cu privire la rosturile acțiunilor evaluative, la modurile de realizare a acestora, configurând, totodată, discipline care abordează direct sau indirect, din unghiuri diferite, problematica evaluării: docimologia, psihodiagnoza, economia învățământului, planificarea învățământului, teoria evaluării ș.a.

Evaluările de tip școlar, în formele și cu metodele asemănătoare celor practicate în vremea noastră, au apărut la începutul secolului al XII-lea. În 1215, la Universitatea din Paris a fost introdusă o probă orală de absolvire, constând în susținerea unei dizertații. Primul examen scris este înregistrat mult mai târziu, în 1702, la Trinity College of Cambridge, pentru verificarea pregătirii studenților la matematică.

Tehnicile de verificare orală și în scris s-au răspândit relativ repede, devenind modalități obișnuite de verificare a rezultatelor școlare la sfârșitul unor perioade de activitate.

Dezvoltarea acțiunilor de evaluare a rezultatelor școlare își are originea în organizarea ierarhică și pe profiluri a sistemelor școlare și, pe acest fond, în faptul că mult timp (până în prima jumătate a veacului nostru), cele mai multe structuri școlare, cu excepția învățământului primar, erau nonobligatorii, deci aveau caracter selectiv. În consecință, perioada la care ne-am referit înregistrează un veritabil fenomen de proliferare a examenelor (și a examinărilor) caracteristic învățământului din prima jumătate a secolului al XX-lea. Aceasta a condus, cum era de așteptat, la dezvoltarea cercetărilor având ca obiect diverse aspecte ale acestei activități. În acest cadru de referință se remarcă, prin amploarea, persistența și profunzimea lor, cercetările realizate de H. Piéron și colaboratorii săi (Même Piéron, H. Laugier, Weinberg ș.a.) realizate pe parcursul a peste trei decenii. După apariția mai multor studii, în 1963 a fost publicată lucrarea „Examens et docimologie“, configurând constituirea unei noi științe, componentă a sistemului științelor educației – **docimologia**. Ea se definește ca știință care se ocupă cu „studiul sistematic al desfășurării proceselor de măsurare și apreciere a rezultatelor școlare, al comportamentului examinatorilor și examinațiilor în situație de examen“.*

Începând din prima jumătate a veacului nostru și continuând, în perioada postbelică, în contextul evoluției globale a societății, învățământul cunoaște o dezvoltare necunoscută în epoci precedente. Sub impactul exigențelor tot mai mari ale societății, învățământul reclamă un volum de resurse în continuă creștere și în același timp se constituie ca factor cu rol important în dezvoltarea celorlalte subsisteme sociale. Urmare a acestei schimbări globale, interesul manifestat de societate față de eficiența activității de învățământ se extinde și la efectele învățământului în plan economic, socio-cultural, al calității vieții și condiției umane ș.a.m.d. Ca urmare, se dezvoltă practici și o dată cu acestea o teorie privind evaluarea învățământului în ansamblu, care privește relațiile învățământului cu alte subsisteme sociale (economic, cultural etc.).

* Termenul vine din limba greacă – *dokime* – însemnând a cântări, a evalua.

În fine, încă o direcție principală de dezvoltare a evaluării învățământului, promovată insistent începând cu anii '70, o reprezintă extinderea acestora asupra activității, condițiilor, factorilor și proceselor de care depind rezultatele obținute la un moment dat.

Această orientare este sugerată și stimulată de noi dezvoltări ale teoriei curriculum-ului școlar și teoriei instruirii. Depășind concepția tradițională potrivit căreia nivelul rezultatelor produse de activitatea școlară este dependent hotărâtor de competența și calitatea prestațiilor realizatorului acesteia, s-a ajuns la înțelegerea faptului că eficacitatea activității școlare, obiectivată în rezultatele pe care le produce, poate fi evaluată pertinent numai dacă sunt avute în vedere (evaluate) toate componentele activității (condiții interne / externe, resursele de care dispune, starea și funcționalitatea factorilor participanți – umani, naturali, procesuali –, prin urmare activitatea în întregul ei, ca unitate a acestor elemente componente.

În consecință, rezultatele școlare nu pot fi cunoscute, dar mai ales interpretate, apreciate și explicate decât în strânsă legătură cu evaluarea activității care le-a produs.

În același timp, s-a ajuns la înțelegerea rolului complex pe care evaluarea îl are în activitatea școlară, în relație cu procesele principale ale acesteia – predarea și învățarea – și implicit cu factorii umani pe care aceste procese îi reprezintă.

SISTEMUL INFORMAȚIONAL

**Informatician Bălan Mihaela
Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Alexandria**

În zilele noastre toate domeniile de activitate se bazează pe utilizarea, într-o măsură mai mare sau mai mică, a tehnologiilor informatice și a calculatorului. A devenit omniprezentă utilizarea mijloacelor TIC (Tehnologia Informației și Comunicațiilor) în desfășurarea activităților celor mai diverse și pentru luarea deciziilor care au la bază informații ce sunt obținute din prelucrarea unor date culese cu privire la obiectul activității respective.

Se poate spune, că trăim într-o societate informatizată, întâlnim calculatoare peste tot, legate eventual între ele și formând astfel rețele de calculatoare. Toate acestea se datorează faptului că ne dăm seama din ce în ce mai mult ca PC-ul ne ușurează munca. Dar trebuie de subliniat faptul că un calculator este de fapt o "mașinărie" care prelucrează o serie de **informații** pe care i le dăm. Informația, este elementul esențial din acest întreg lanț. De fapt, în practică întâlnim, printre altele, două concepte legate de aceasta și anume **sistemul informațional** și **sistemul informatic**.

Sistemul informațional este ansamblul de elemente implicate în procesul de colectare, transmisie, prelucrare, etc. de informații.

Rolul sistemului informațional este de a transmite informația între diferite elemente. De exemplu, în cadrul unei unități economice, rolul sistemului informațional este de a asigura persoanele din conducere cu informații necesare pentru luarea diferitelor decizii economice sau de alta natură.

În cadrul sistemului informațional se regăsesc: informația vehiculată, documentele purtătoare de informații, personalul, mijloace de comunicare, sisteme de prelucrare a informației, etc. Printre posibile activități desfășurate în cadrul acestui sistem, pot fi enumerate: achiziționarea de informații din sistemul de bază, completarea documentelor și transferul acestora între diferite compartimente, centralizarea datelor, etc.

În cadrul sistemului informațional, majoritatea activităților se pot desfășura cu ajutorul tehnicii de calcul. Se pot prelucra datele primare și apoi, rezultatul poate fi transferat mai departe, către alt compartiment spre prelucrare. Transferul se poate face și el pe cale electronică, prin intermediul unei rețele de calculatoare.

Ansamblul de elemente implicate în tot acest proces de prelucrare și transmitere a datelor pe cale electronică alcătuiesc un *sistem informatic*.

Într-un sistem informatic pot intra: calculatoare, sisteme de transmisie a datelor, alte componente hardware, softwer-ul, datele prelucrate, personalul ce exploatează tehnica de calcul, teoriile ce stau la baza algoritmilor de prelucrare, etc.

Se poate spune deci, că sistemul informațional este inclus în sistemul informatic, acesta din urmă fiind o componentă esențială a primului.

Sistemele informatice acoperă cele mai diverse domenii. În funcție de specializare, avem:

- Sisteme specializate, adică sunt proiectate pentru a rezolva un anumit tip de problemă dintr-un anumit domeniu;
- Sisteme de uz general, cu ajutorul cărora se poate rezolva o gamă largă de probleme din mai multe domenii;
- Sisteme locale, programele necesare prelucrărilor de date și datele se află pe un singur sistem de calcul;
- Sisteme pe rețea, sistemul funcționează într-o rețea de calculatoare, caz în care, datele și programele pot fi distribuite mai multor stații de lucru ce fac parte din acea rețea. În ultimul timp se merge tot mai mult pe varianta sistemelor de lucru în rețea, avantajele fiind evidente: transfer de date între stații foarte rapid, costuri minime, etc.

În funcție de localizarea datelor și de locul în care sunt efectuate prelucrările, putem avea sisteme informatice:

- Cu date centralizate, datele se află pe un singur sistem de calcul;
- Cu date distribuite, datele se află distribuite pe mai multe calculatoare în rețea;
- Cu prelucrări centralizate, prelucrarea datelor se face pe o singură stație de lucru, indiferent de numărul stațiilor pe care sunt informațiile de prelucrat;
- Cu prelucrări distribuite, mai multe calculatoare prelucrează datele provenite de la unul sau mai multe calculatoare din rețea;

Dupa domeniul în care funcționează, sistemele pot fi clasificate:

- De baze de date, specializate în gestiunea unor cantități mari de date;
- Pentru prelucrări științifice, specializate pe anumite domenii științifice;
- Pentru conducerea proceselor tehnologice, pentru conducerea unor mașini, scule, unelte computerizate;

După nivelul ierarhic ocupat de sisteme informatice în structura organizatorică a societății, putem avea :

- Sisteme informatice pentru conducerea activităților la nivelul unităților economice;
- Sisteme la nivelul organizațiilor cu structură de grup;
- Sisteme informatice teritoriale;
- Sisteme informatice la nivel de ramură și subramură și la nivel economic național;
- Sisteme de uz general.

Dupa activitatea ce o automatizează, sistemele pot fi :

- Pentru conducerea producției;
- Pentru activitatea comercială;
- Pentru evidența contabilă;
- Pentru evidența materialelor și mărfurilor;
- Pentru evidența personalului și salarizare;
- Pentru evidența mijloacelor fixe.

Trebuie reținut faptul că sistemul informațional nu trebuie confundat sau suprapus complet cu sistemul informatic. În general, sistemul informatic se interpune între sistemul decizional și cel operațional.

IMPLICAȚII ȘI PROVOCĂRI ÎN VIAȚA UNUI PROFESOR

STOENESCU SIMONA,
PROF. C.N. AL. I. CUZA ALEXANDRIA

Profesorul este persoana calificată care predă o materie de studiu într-o unitate de învățământ.

Ce înseamnă un profesor bun?

Dezvoltând tema calității școlii, orientăm discuția spre întrebarea: ”Ce înseamnă un profesor bun?”

Astfel, calitățile pe care ar trebui să le întrunească un profesor bun includ creativitate, preocupare pentru perfecționare și seriozitate (punctualitate, responsabilitate). În plus, un profesor bun are nevoie de stabilitate și inteligență emoțională (absolut necesară în relația cu colegii, elevii și cu părinții acestora) și de vocație.

Vocația este în mod particular importantă și pentru că asigură resursele necesare depășirii situațiilor demotivante care pot apărea pe parcurs.

Munca de profesor este o provocatoare și presupune învățare continuă, înseamnă a practica o meserie care nu generează blazare; dimpotrivă, meseria de profesor presupune o activitate care stimulează dezvoltarea personală și perfecționarea.

Care este modul de predare potrivit?

Metodele de predare cu ajutorul cărora profesorul transmite informația unilateral, iar elevul este un receptor pasiv, tind să fie mai confortabile pentru cadrele didactice, deoarece păstrează un raport de putere clar.

Metodele interactive, centrate pe crearea unor comunități de învățare, pe stimularea gândirii critice sau explorarea experiențelor de viață ale elevilor, sunt adesea o provocare greu de asumat pentru dascălii care nu au învățat la rândul lor prin astfel de metode, însa acestea sunt cele care dau roade.

„Cred că un profesor bun este un profesor care își respectă elevii... își respectă elevii indiferent de cum sunt ei: mai timizi, mai timorați, mai agresivi verbal, mai zburdalnici, mai înalți, mai... el își respectă elevii, le recunoaște și le identifică atât nevoile lor... cât și lipsurile pe care unii le au sau alții mai puțin le au.”

(Claudiu, 38 ani, profesor de sprijin/itinerant, vechime de 17 ani în învățământ)

Dar care sunt provocările prin cu care se confruntă un profesor?

Răspunsul este simplu. S-au schimbat foarte multe lucruri, mai ales odată cu debutul pa Pandemia a venit cu noi provocări, moment în care profesorii au fost nevoiți să reinventeze demersul didactic folosind mediul online.

Acest factor a reprezentat o compensare a problemei principale: o parte dintre copii și-au pierdut interesul pentru școală, dezvoltare personală, educație.

Ei preferă adesea să își ocupe timpul interiorizându-se, navigând în spațiul virtual și comunicând cu prietenii prin intermediul rețelelor sociale. Astfel, învățământul online a fost mediul potrivit de care elevii au profitat, petrecând mult timp în fața calculatorului (dat fiind și avansul tehnologic pe care îl dețin în comparație cu cadrele didactice) adesea fără a realiza un progres constructiv în propria instruire.

Odată cu reînceperea cursurilor în format fizic, profesorii trec printr-o adevărată provocare, ei fiind nevoiți să recupereze o serie de noțiuni teoretice sau aspecte practice studiate în format online cu elevii care nu întotdeauna sunt suficient de motivați

Recuperarea

Cadrele didactice care predau în licee au o muncă mult mai grea din cauza numărului mare de elevi proveniți din învățământul gimnazial rural, unde există o crudă realitate: nu se folosesc metode interactive de predare, chiar și metodele clasice de predare sunt deficitare, iar cadrele didactice nu sunt în totalitate calificate.

În acest context misiunea cadrului didactic devine extrem de laborioasă, cu atât mai mult cu cât într-o clasă de liceu eterogenă cu elevi proveniți atât din mediul urban cât și din cel rural se va crea un clivaj greu de acoperit.

Învățarea

Învățarea este procesul care îi antrenează pe elevi în studiul unor conținuturi care sunt concretizate în unități de învățare, a cunoscut de-a lungul timpului o serie de teorii care au susținut o diversitate de tehnici ale cunoașterii.

În zilele noastre există exegeți ale acestor teorii care susțin că nu este indicată memorarea, procesul de cunoaștere ar trebui să fie unul pus sub semnul descoperirii- așadar învățarea prin descoperire ar fi cea care susține mereu trează interesul și apetitul elevului pentru studiu.

Ma întreb însă cum ar trebui abordat, din această perspectivă studiul unor cunoștințe din sfera științelor matematicii, fizicii, chimiei care presupun aplicarea în practică a unor formule de calcul, algoritmi de rezolvare, dezvoltarea unor deprinderi de calcul care pot fi deprinse prin exersare.

Utilizarea mijloacelor digitale, a gadgeturilor, a redus teribil timpul pe care elevii îl petrec studiind, și adesea se dovedește că pregătirea temelor se reduce la realizarea unor eseuri sau lucrări plagiate din mediul on-line care nu antrenează capacitățile cognitive ale scoarței cerebrale, nu dezvoltă abilități și nu reprezintă un mod pertinent de formare a unui bagaj de cunoștințe necesar formării armonioase a profilului intelectual și social-unul dintre dezideratele învățământului actual.

Adesea părinții confrunțați cu rezultatele nesatisfăcătoare ale propriilor copii recurg la metoda „panaceu universal”- ore de pregătire în particular.

Aceste ore cu siguranță nu vor avea o influență pertinentă asupra sporirii bagajului de cunoștințe într-o anumită arie curriculară dacă în tandemul profesor-elev, numai profesorul este cel care depune efort.

Altfel spus aceste ore nu suplinesc rolul studiului individual pe care este necesar să îl depună elevul în realizarea unor sarcini de lucru care în mod firesc sunt menite să dezvolte capacități cognitive, să genereze deprinderi atitudinilor și aptitudini.

Prin urmare, consider că temele nu sunt acel laitmotiv desuet, ci administrate în mod echilibrat, reprezintă una dintre acele laturi eficiente ale muncii pe care orice elev ar trebui să o realizeze în direcția formării unei instrucții dezirabile.

Evaluarea

Evaluarea este una dintre verigile esențiale ale spiralei Predare-Învățare-Evaluare, spirală care definește actul didactic!

Toate tipurile de evaluare, cea curentă cât și cea sumativă sunt la fel de importante și cumulate oferă cadrului didactic feedbackul asupra gradului de atingere a competențelor vizate pe parcursul unei unități de învățare, sau al unui an școlar sau ciclul de școlarizare.

Confundată deseori cu dorința de a acumula note cât mai mari, evaluarea devine în viziunea multor elevi și părinți o vânătoare din ce în ce mai acerbă după rezultate care nu sunt expresia deprinderilor acumulate, ci o falsă viziune asupra nivelului de pregătire a elevului, o radiografie distorsionată a unei realități care îngreădește parcursul instructiv-educativ al acestuia.

Urmare a acestor erori de aplicare a instrumentelor de evaluare dar și a unei viziuni anacronice a elevilor sau susținătorilor legali, cu privire la evaluare, elevii care susțin examene naționale obțin adesea rezultate cu mult diferite față de rezultatele obținute la clasă!

Iată deci o altă provocare a profesorilor- aceea de a armoniza nivelul rezultatelor evaluării la clasă cu cele pe care elevii le obțin la examenele naționale, examene care oferă ierarhii, atât ale elevilor dar și ale unităților de învățământ preuniversitar și care reprezintă criteriile de evaluare a sistemului de învățământ național.

Profesorul este deseori confruntat, mai ales în instituții de top, cu presiunea vehementă a părinților de a acorda note conform așteptărilor acestora, fiind supus oprobiului, catalogat ca fiind „necorespunzător”, atunci când sistemul sau de notare este intranxigent și echidistant.

Altfel spus nota, cea care ar trebui să cuantifice într-un anumit moment stadiul acumulării unor competențe și deprinderi, este deseori apanajul obținerii unor locuri fruntașe în cadrul unor ierarhii, într-o competiție neprincipială, confundată cu un ideal dar în realitate un ideal golit de sens.

Ca atare, consider că evaluarea ar trebui să fie un proces concertat, coerent care să coreleze standardele educaționale al sistemului de învățământ autohton cu standardele europene.

Evaluările sumative -examenele naționale ar trebui să fie precedate de evaluări sumative desfășurate la finalul fiecărui an școlar care să motiveze și să antreneze învățarea pe tot parcursul ciclului gimnazial, respectiv liceal.

Un sistem unitar de evaluare care să cuprindă standarde clare, aplicate în mod unitar atât în mediul urban cât și cel rural ar diminua considerabil diferențele considerabile adesea greu de armonizat dintre elevii care vin la licee din cele două medii.

Aceste provocări sunt desigur numai o parte dintre acele „examene la care este supus cadrul didactic într-o societate versatilă care evoluează cu viteză în direcții greu predictibile.

PROFILUL ȘI NEVOILE COPILULUI DE 3-6 ANI

**Prof. învă. preșcolar: Iancu Liana Irina
Grădinița cu Program Prelungit Ion Creangă, Alexandria**

Fiecare copil e diferit și unic în felul lui, prin ritmul propriu în care se dezvoltă. Cu toate acestea, pentru a înțelege mai bine anumite nevoi pe care le au copiii, se vorbește despre seturi de caracteristici generale ale fiecărei vârste, numite și etape sau stadii de dezvoltare. Se numește stadiu de dezvoltare acel interval de timp în care copilul își formează anumite abilități.

Fiecare copil e diferit și unic în felul lui, prin ritmul propriu în care se dezvoltă. Cu toate acestea, pentru a înțelege mai bine anumite nevoi pe care le au copiii, se vorbește despre seturi de caracteristici generale ale fiecărei vârste, numite și etape sau stadii de dezvoltare. Se numește stadiu de dezvoltare acel interval de timp în care copilul își formează anumite abilități. Fiecare copil e diferit și unic în felul lui, prin ritmul propriu în care se dezvoltă. Cu toate acestea, pentru a înțelege mai bine anumite nevoi pe care le au copiii, se vorbește despre seturi de caracteristici generale ale fiecărei vârste, numite și etape sau stadii de dezvoltare. Se numește stadiu de dezvoltare acel interval de timp în care copilul își formează anumite abilități. Este și vârsta încăpățănării, adică perioada în care încearcă să-și exprime voința: refuză mâncarea, să se culce la ore stabilite de părinți, refuză curățenia etc. Practic, testează limitele părinților, adică încearcă să vadă cât de mult poate să refuze ce i se cere și dacă este iubit.

O a treia mare caracteristică a acestei vârste este spiritul de conservator, adică nevoia copilului ca totul să fie făcut la fel: felul în care mănâncă, felul în care ține lucrurile, felul în care se întâmplă culcarea (aceeași poveste citită de nenumărate ori), aceste rutine îi dau copilului un sentiment de siguranță și o stare de bine. Cei mai mulți copii de 3 ani iau contact cu grădinița, ceea ce înseamnă că intră în multe medii sociale: strada, mijloacele de transport, magazine etc. Deci, trebuie să învețe să se comporte ținând seama de multe cerințe și reguli. Se nuanțează și se diversifică relațiile cu alți adulți, în afara celor din familie, dar și cu copiii din colectivul grădiniței la care merge. La 3 ani trece prin stări greu de înțeles: plânge cu lacrimi, râde cu hohote, are explozii de iubire, dar și de furie, după care se simte vinovat. Începe să spună minciuni intenționate. Nu face diferența între realitate, fantezie și adevăr.

La 3 ani copilul își dorește să se miște foarte mult, iar jocul este în special legat de obiecte. În desen mâzgălește sau trage linii la întâmplare, fiindcă mâna nu poate reda intențiile. Folosește, de cele mai multe ori, o singură culoare. I se dezvoltă foarte mult imaginația, de aceea poate traversa momente de frică, mai ales noaptea. Frica este un fenomen normal la această vârstă.

Între 4 și 5 ani copilul trece prin procesul de identificare cu părinții sau cu modelul uman cel mai apropiat: observă asemănări în caracteristici cu părinții lui. Urmărește și face ce fac părinții. De regulă, identificarea se face cu părintele de același sex. Curiozitatea îl face să manifeste multe interese și dorințe, uneori se joacă până când uită de el; atunci când părintele intervine cu reguli și interdicții, copilul manifestă crize de refuz, încăpățănare, chiar agresivitate. Există și alt fel de a spune NU, mai puțin zgomotos – copilul refuză să participe la alte activități în alt mediu – le preferă pe cele de acasă. Uneori folosește minciuna pentru a obține ceva sau pentru a scăpa de situații neplăcute: se teme de pedeapsă sau își dorește recompensă. Poate începe să folosească cuvinte și expresii urâte, pe care le aude la adulți, frații mai mari sau la alți copii (ex. caca, pipi, înjurături etc.), fără să cunoască adevăratul sens al acestora. Uneori, la această vârstă poate manifesta dificultăți de pronunție sau bâlbâială.

Prin joc copilul continuă să-și formeze personalitatea. Nevoia de mișcare rămâne la fel de mare, ca la 3 ani. La 4-5 ani jocul nu mai este izolat, ci cu un partener. Copilul observă ce se petrece în jurul său și reproduce comportamente umane: jocul de-a familia este în topul preferințelor. Deseori este nemulțumit de partenerul de joc, de aceea intervine și îi spune acestuia ce să facă. De regulă, îi place să se joace cu un copil mai mare. Jocurile se complică: cu mingea, cu cercul, cu tricicleta, jocuri de construcție, cu păpuși și cărucioare, truse, strângere de colecții, rezolvare de puzzle-uri etc. Începe să fie interesat de pictură, modelaj, experimente, povești citite etc. Folosește mai multe culori în desene. Copilul vrea să afle mai multe despre felul în care funcționează toate obiectele, de aceea, desface tot ce se poate desface.

Între 5 și 6 ani pipăitul și mișcarea trec în planul doi, copilul fiind mai interesat să vadă și să audă. Este foarte curios și dornic să afle mereu lucruri noi. E ca un mic detectiv: trage cu urechea, repetă expresii auzite la adulți sau la alți copii, vede tot. Participă cu plăcere la activități diverse. Îi place să se joace cu adulții, cu alți copii și chiar să se întrecă cu aceștia. Preferă parteneri de joc de același sex. Se adaptează mai mult la partener și construiesc proiecte împreună. Uneori se joacă și cu parteneri imaginari. În joc sunt folosite mai puțin jucăriile; mai degrabă se folosesc obiecte din viața reală și imaginația. Nu de puține ori, copiii care au multe jucării nu știu și nu doresc să se joace cu ele. Iubesc jocul cu subiect și rol. În jocuri sunt prezente acele profesii pe care au putut să le observe direct: de-a magazinul, de-a spitalul, de-a școala etc. Începe să gândească, să aleagă și să planuiască. Face diferența dintre imaginație și realitate. Regulile încep să devină importante. Unii copii care au avut la dispoziție cărți și cărora li s-a citit mult, învață să citească în această perioadă. Un copil de 5-6 ani poate să vorbească corect gramatical, fără ca cineva să-l fi învățat gramatică, doar pentru că mintea lui a sesizat patternuri.

În concluzie nevoile copilului de 3-6 ani implica stările acestuia și modul în care reacționăm noi la ele. Copilăria constituie o primă etapă din ciclurile mari ale vieții și care se poate caracteriza printr-o intensă dezvoltare biologică, psihică și socială. În această etapă de

dezvoltare, ”munca” copilului este să se joace, copilul trăiește în joc și prin joc. În jurul vârstei de 4 ani, copiii doresc tot mai mult să fie autonomi. Cea mai bună metodă de a-i ajuta pe copii să devină independenți este să le oferiți oportunitatea de a-și asuma responsabilitatea, să le solicitați părerea, să îi validați, să le oferiți sarcini ușoare pe care să le realizeze independent.

Bibliografie:

- + [Nevoile copilului de 3-6 ani \(miculvorbaret.ro\)](http://miculvorbaret.ro)
- + Start în Educație, împreună de la prima zi de grădiniță – World Vision
- + MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI Unitatea de Management al Proiectelor pentru Învățământul Preuniversitar pentru educația timpurie 2008 a copiilor între 3 - 6/7 ani
- + [Care sunt nevoile copiilor în funcție de vârstă? \(3-7 ani\) - Totul Despre Mame](#)

IMPACTUL TRADIȚIILOR ȘI OBICEIURILOR ROMÂNEȘTI ASUPRA GENERAȚIEI ACTUALE

**PROF. DONCEA BOGDAN ALIN
LICEUL TEHNOLOGIC NR.1 ALEXANDRIA**

Patria este înțeleasă ca mediul geografic, social și cultural în care au trăit și au muncit generații după generații, în care fiecare om trăiește și își desfășoară activitatea. Cunoașterea acestui mediu în toate formele sale reprezintă suport obiectiv al patriotismului. Componentă a conștiinței sociale, patriotismul include un ansamblu structurat de idei și trăsături afective prin care omul își exprimă apartenența la patrie, cu un trecut și un prezent care presupun sentimente de dragoste, stimă și implicare nemijlocită în procesul devenirii ei.

Trăim un prezent istoric în care părinții își dedică puțin timp pentru educarea copiilor, motiv pentru care considerăm că se impune ca rolul esențial în acest proces să fie preluat de școală, de cadrele didactice. Astfel, privind educația din perspectiva valorilor naționale, avem convingerea că îi putem învăța pe elevi:

- să prețuiască omul, cultura, munca, virtuțile morale și creștine;
- să acceadă la fascinanta lume a culturii populare materiale și spirituale;
- să găsească similitudini între practici din viața școlii și practici din viața satului;
- să lege prezentul de trecut și de viitor;
- să știe de unde vin și încotro se îndreaptă;
- să cunoască și să iubească munca de cercetare pedagogică;
- să își formeze trăsături pozitive de voință și caracter;

Care sunt elementele pe care le avem în vedere pentru a realiza finalitățile formative și informative propuse:

- valorificarea firească a elementelor de tradiție în procesul instructiv-educativ;
- descrierea unor tradiții străvechi, prilejuită de sărbătorile religioase;
- descrierile obiceiurilor legate de munca la câmp;
- descrierile obiceiurilor laice, legate de tainele din viața omului;
- interpretarea cunoscutului joc popular Călușeru’;
- povestirea legendei unui sat și conștientizarea faptului că fiecare sat are o legendă proprie;
- relatarea unor întâmplări autentice care au generat o colindă;
- organizarea unei vizite în satul nostru natal, pentru ca elevii să ia contact nemijlocit cu viața la sat;
- elaborarea de produse didactice comune învățător-elevi;
- organizarea serbărilor de Crăciun, cu valorificarea elementelor de tradiție;
- stimularea reflecției personale a elevilor și a părinților lor în legătură cu relevanța educațională a tradiției;
- proiectarea, experimentarea și validarea unor strategii educaționale care valorifică tradiția;
- promovarea arhetipurilor morale din basmele populare;
- sprijinirea culegerii de informații diverse despre prestația, performanțele și trăsăturile de personalitate ale elevilor;
- încurajarea elevilor, a părinților acestora și a întregii comunități în direcția apropierii de tradiția autentică și vie, pe care să o „pătrundă”, să o decodifice și să îi exploateze constructiv valențele.

Într-o lume a informatizării, a vitezei, a noului, în care de cele mai multe ori se promovează producția de masă și kitch-ul, adevăratele valori culturale, comori inestimabile ale unui popor, încep să se piardă, să se uite undeva, într-un loc periferic, asemeni unei vechi lăzi de zestre. Cu toții știm că există, dar este acolo, departe, în casa bunicilor de la țară. Tradițiile noastre, moștenite din moși-strămoși, trebuie să fie preluate și transmise următoarelor generații, pentru a cultiva în rândul elevilor dragostea pentru frumos și autentic. Arta populară trebuie cunoscută, trebuie conservată și, mai ales, trebuie practică.

Chiar dacă trăim într-o lume mereu în schimbare, cu ritmuri de viață din ce în ce mai alerte, mai există totuși și lucruri care vor rămâne vii în memoria colectivă ca o constantă a vieții spirituale. Printre acestea, tradițiile, obiceiurile, ritualurile de trecere.

Și acestea ne definesc ca popor, făcându-l unic, statornic și nemuritor în pofida scurgerii timpului. Tradițiile și obiceiurile sunt manifestări păstorești – mari spectacole, dar dincolo de aceasta înglobează acele înțelesuri profunde asupra relației omului cu natura, a relațiilor interumane, a raportului cu viața socială.

Tradiția reprezintă ansamblul de datini, obiceiuri, credințe, care se statornicesc în cadrul unor grupuri sociale și care se transmit din generație în generație. Obiceiul este o deprindere consacrată, comună unui popor sau comunități, este o manifestare culturală inedită și originală care nu e similară pe tot cuprinsul țării. Acestea circumscriu specificul neamului nostru.

Valorificarea acestui bogat cumul de valori, prin educație, este unul dintre cele mai importante elemente care contribuie la formarea identității naționale. În plus, pentru că societățile democratice depind de schimbul liber și deschis de opinii, valorile culturale trebuie promovate și prin încurajarea gândirii critice, toleranței și atentei cântăriri a dovezilor. Astfel, practica dezbaterilor îi pregătește pe tineri să acționeze și să participe inteligent în viața socială, să accepte diversitatea de opinii, să investigheze și să analizeze probleme importante ale lumii contemporane, să fie critici și constructivi în abordările asupra unui subiect.

Pentru noi toți, iarna nu este numai anotimpul zăpezii și al frigului, ci și acela al bucuriilor prilejuite de atâtea datini și obiceiuri legate de sărbătorirea Nașterii Domnului.

Obiceiurile legate de sărbători fac parte din cultura tradițională a neamului nostru. Este o mare bucurie că încă se mai păstrează în unele zone ale țării aceste datini care ne ajută să înțelegem sărbătoarea respectivă precum și să ne bucurăm împreună de Marele Praznic. Păstrarea acestor datini este o mărturie vie a faptului că avem o conștiință a neamului din care facem parte.

Obiceiurile țin de conștiința poporului român pentru că exprimă înțelepciunea populară a acestui neam, sunt esențe ale bogăției noastre spirituale. Cele mai răspândite și mai fastuoase s-au dovedit a fi cele legate de marele Praznic al Crăciunului și de sărbătorirea Anului Nou. Sărbătorile de iarnă la români încep odată cu prinderea Postului Crăciunului (15 noiembrie) și țin până la Sfântul Ioan (7 ianuarie). Este o perioadă bogată în obiceiuri, diferite de la o zonă la alta, având în centru marile sărbători creștine prăznuite în această perioadă. Reperele mai importante sunt: Postul Crăciunului, Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza și Sfântul Ioan. În funcție de acestea, grupele de tradiții și obiceiuri diferă.

Sărbătorile și obiceiurile populare, grupate în preajma solstițiului de iarnă (20 decembrie - 7 ianuarie), poartă numele generic de sărbători de iarnă. Perioada este deschisă și închisă de sărbători prefațate de ajunuri, atât Crăciunul, cât și Boboteaza, și intersectate la mijloc de noaptea Anului Nou. Principalele sărbători ale ciclului de iarnă - Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza - au funcționat de-a lungul vremii ca momente independente de înnoire a timpului și de început de an.

Primele semne ale Sărbătorii Nașterii Domnului le dau grupurile de colindători, care pornesc din casă în casă, cu o traistă încăpătoare pe umăr, pentru a le ura gazdelor fericire, sănătate și prosperitate. Aceste colinde sunt creații populare cu text și melodie, care conțin mesaje speciale (religioase sau satirice la adresa celor urați). Colindătorii vestesc nașterea Domnului, urează gazdelor sănătate și bucurii, primind pentru aceste urări cozonac, prăjiturile, covrigi, nuci, mere și chiar colăcei - pe care gospodinele care respectă tradiția le-au pregătit cu mult timp înainte. Diferind doar destul de puțin, colindele religioase sunt foarte asemănătoare în toate zonele țării, cele mai cunoscute și apreciate fiind: "O, ce veste minunată", "Steaua", "Trei păstori", "La Vifleim colo-n jos", "Cântec de Crăciun", "Aseară pe înserate".

Începând cu noaptea de 23 spre 24 Decembrie, de la miezul nopții și până la revărsatul zorilor ulițele satelor răsunau de glasul micilor colindători. În orașe întâlnim colindători odată cu lăsarea serii și până în miez de noapte.

La sfârșit, toți le urează gazdelor multă sănătate, fericire, recolte bogate, mese îmbelșugate și la mulți ani.

Nu putem încheia fără a aminti obiceiul cel mai iubit de copii: datina Bradului de Crăciun - o practică veche, pe care unii o consideră chiar mai veche decât creștinismul și care simbolizează "pomul vieții". Cei care îi atribuie o semnificație creștină spun că bradul este "pomul cunoașterii binelui și răului", împodobirea acestuia cu mere roșii amintind de păcatul originar. De altfel, așa a fost consemnat istoric primul brad împodobit despre care vorbesc documentele: în anul 1605, a fost înălțat la Strasbourg, într-o piață publică, un brad împodobit cu mere roșii. Această tradiție germană a cucerit rapid Europa, dar și - mai apoi - America și restul continentelor, prin intermediul coloniștilor care au populat Lumea Nouă. În zilele noastre, în ajunul Crăciunului, în fiecare casă se împodobește câte un brad (cu beteală, globuri, figurine, ghirlande, bomboane, artificii și lumânări sau becuțe).

Noaptea, Moș Crăciun aduce daruri, pe care le pune sub brad bineînțeles, numai celor care merită.

Crăciunul mai este numit și sărbătoarea familiei; este ocazia când toți se reunesc, părinți, copii, nepoți își fac daruri, se bucură de clipele petrecute împreună în jurul mesei, cu credința că prin cinstirea cum se cuvine a sărbătorilor vor avea un an mai bogat.

Bibliografie

1. M. Radulescu-Codin, Sărbătorile poporului, 1909, p. 89, apud I. Ghinoiu, op. cit., p. 281
2. T. Pamfile, Mitologie românească, Ed. All, București, 1977, p. 117
3. I. Nicolau, Ghidul sărbătorilor românești, Ed. Humanitas, București, 1998, p. 64

EDUCAȚIA FINANCIARĂ ÎN RÂNDUL TINERILOR

**Giurcă Gina contabil șef ,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria**

Activitate susținută cu elevii de gimnaziu ai Școlii Gimnaziale „Ștefan cel Mare” Alexandria.

În epoca activităților financiare virtuale, gestionarea cu resursele financiare necesită a fi problematizate în rândul tuturor cetățenilor.

Cu cât competențele financiare de gestionare a banilor vor fi însușite și aplicate mai timpuriu, cu atât persoana va demonstra o adaptare economică mai sustenabilă în mediul său de existență și cel de afaceri. Abilitatea de gestionare a resurselor individuale financiare și familiarizarea cu strategiile de planificare a investițiilor personale timpurie poate fi încurajată prin intermediul simulării și modelării activităților economice cotidiene.

Scopul primordial al prezentării educației financiare constă în educarea tinerilor de a gestiona cu succes resursele financiare proprii. Unul din argumentele fundamentale este oferit de activitățile cotidiene implicite, reprezentate de decizii financiare complexe și dificile. Bineînțeles că sunt specialități la care tinerii pot aplica să studieze, însă nu toți se văd economiști, contabili sau manageri. Iar apelarea la un specialist din domeniul economic oricum se va realiza prin prisma unui sentiment de încredere parțială, comparativ cu aplicarea cunoștințelor însușite în urma studierii și exersării activităților din ghidul prezent. Drept continuitate, cunoștințele însușite vor fi reflectate într-un șir de solicitări adevărate precum: achitarea de taxe, impozite, cotizații, studii, carieră, mobilitate academică și profesională, credit, investiții etc.

Educația financiară, trebuie să înceapă în momentul în care copiii ajung la vârsta la care conștientizează că avem nevoi financiare și să ne gândim cum am putea să ne satisfacem aceste nevoi pe cont propriu. Este etapa în care ar trebui să ne punem bazele educației financiare, să luăm contactul cu primele noțiuni despre sistemul financiar, de unde vin banii și ce înseamnă să economisim. Tot acum începem să facem diferența dintre nevoi și dorințe și trebuie să învățăm și să acceptăm că nu putem să ne satisfacem toate dorințele pe care le avem.

La aceasta vârstă este cel mai potrivit să începem să ținem o evidență a banilor pe care îi cheltuim și să ne formăm un sistem propriu de monitorizare financiară. Dacă avem puse bazele unei educații financiare corecte de la vârste fragede vom deveni niște adulți responsabili din punct de vedere financiar și vom ști să luăm decizii financiare corecte și bine documentate.

Perioada economică incertă în care trăim crește importanța unor decizii financiare înțelepte. Orice decizie financiară necesită întâi planificarea și după aceea acțiunea. Principalele preocupări atunci când luăm decizii financiare ar trebui să fie să evităm dificultățile financiare și să ne creștem siguranța și prosperitatea financiară

Nu suntem niciodată prea tineri și niciodată prea bătrâni pentru a începe procesul de planificare financiară, dar cu cât începem mai devreme cu atât vom beneficia mai mult de efectele pozitive ale planificării

Planurile și obiectivele noastre financiare se schimbă odată cu noi, de aceea este bine să evaluăm și să reînnoim planul financiar ori de câte ori situația o cere.

Planificarea financiară este procesul prin care rezolvăm provocările financiare pentru a ne atinge obiectivele, dezvoltând și implementând un ”Plan Financiar” care ia în considerare situația

curentă de la care pornim și obiectivele financiare pe care dorim să le atingem. Planificarea financiară este procesul prin care stabilim, planificăm, atingem și revizuim obiectivele financiare printr-un management financiar adecvat.

Scopul procesului de planificare financiară este să ajungem să ne controlăm situația financiară. Planificarea financiară personală ne ajută să realizăm „harta banilor” noștri, de unde vin și unde se duc, cu scopul de a-i direcționa în sensul în care ne dorim, realizând un ”Plan Financiar”.

Este etapa în care ne pregătim pentru viață de adult și ne gândim să ne facem un plan pentru viitor, ne gândim ce studii vrem să urmăm și ce carieră ni s-ar potrivi cel mai bine. În aceasta perioadă ne vom schimba planurile de mai multe ori pentru că oportunitățile și tentațiile încep să își facă loc în viața noastră

Finalitățile urmărite în prezentare sunt:

- utilizarea informațiilor practice primare în atingerea succesului financiar (care ar fi semnificația banilor, descrierea modalităților de gestionare a finanțelor, motivații și strategii de sustenabilitate financiară);
- înțelegerea aspectelor de mediu precum relațiile dintre economia de piață și succesul financiar (nevoi și resurse: umane, financiare, informaționale; buget personal și fluxul de numerar; funcțiile de buget; economisirea, dobânda etc.).
- Aplicarea principiilor economice în luarea deciziilor de natură financiară (resurse, gestionare, manipulări, strategii și investiții financiare; gestiune durabilă și rezultate bănești etc.).
- Cunoașterea valorii timpului în luarea de decizii financiare personale (ariile planificării financiare și etapele vieții, părțile componente a unui plan financiar, rentabilitate, profit, credit ipotecar și cel de consum; overdraft, riscuri financiare și asigurarea acestora etc.).
- Practicarea și atribuirea de decizii inteligente (SMART) ce conduc la beneficii monetare, sustenabilitate și realizare personală.
- Identificarea calificativelor personale de gestionare și argumentare financiară (educație, experiență, profesionalism, inteligență, negociere, compromis, cercetare.
- Însușirea de cunoștințe economice fundamentale și practicarea eficientă a acestora, precum: venit, salariu, bugetare, plan financiar anual, regula celor trei buzunare, cheltuieli esențiale, cheltuieli dorite, priorități financiare, economii, modalitate de gestionare a banilor, software de gestionare a banilor, intrările de numerar, ieșiri de numerar, interes economic, valoarea în timp a banilor, interes complex etc.

Cercetările au demonstrat că situațiile determinate de lipsa de informație economică fac ca oamenii să fie limitați și deseori excluși în participarea la dezvoltarea și susținerea economică personală, precum start-up sau deschiderea unei afaceri.

" EDUCAȚIA ESTE ARTA REGALĂ DE A FACE PE OAMENI ASEMENEA ZEILOR " (Platon)

Ionescu Emilia, profesor
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Roșiorii de Vede

În *lato sensu*, educația este o activitate conștientă pe care o desfășoară societatea (generația adultă) spre a pregăti omul (generația tânără) pentru viața socială. Este un fenomen social, care are următoarele funcții:

- transmiterea valorilor culturale
- crearea tipului de personalitate specific orînduirii sociale respective
- îngrijirea copiilor

Educația și învățămîntul constituie o componentă a istoriei, culturii și civilizației. Sistemul educațional al oricărei comunități este marcat de tradiție. Aceasta este o constantă la care trebuie să se raporteze inițiativele modene, înnoitoare.

Din punct de vedere istoric , învățămîntul și gândirea pedagogică au trecut prin transformări înnoitoare odată cu dezvoltarea economică, politică și culturală a societății. Cercetările experimentale psihologice au creat noi temeuri pedagogice. Progresul rapid al informaticii și al tehnologiei informației au adus schimbări în organizarea sistemului educațional, a deschis noi perspective interpretării fenomenului comunicării educaționale, a optimizării învățării. Postmodernismul este doctrina negării tiparului, cenzurii, stereotipului, permanenței, certitudinii, cauzalității, este doctrina negării societății moderne, a exceselor ei. Din această doctrină s-a conturat un model teoretic, o noua ordine socială, morală, deontologică, estetică, educațională, în care să domine libertatea, toleranța, altruismul, originalitatea, performanța, interculturalitatea.

În *stricto sensu*, vom vorbi despre educația centrată strict pe elev, realizată în școală, văzută ca factor al educației socio-profesionale. Scopul școlii este de a-l pregăti pe elev pentru exigențele vieții sociale, de a veni în sprijinul familiei și de a completa eventualele carențe educative. Prin întreaga sa personalitate, educatorul profesionist trebuie să inducă atitudini pozitive copilului față de învățatură, să contribuie la depistarea înclinațiilor și aptitudinilor, să creeze mediul educativ optim pentru exprimarea acestora. De calitatea procesului de învățămînt depinde consistența culturii generale, concepția despre lume și viața .

În decursul timpului, procesul educativ a cunoscut multiple transformări, direct proporționale cu evoluția socio-economică, cristalizându-se mai multe sisteme de instruire, alternative și complementare. La polul opus sistemului tradițional de transmitere a cunoștințelor și a celui comunicațional, se situează sistemele orientate spre acțiune, referindu-ne cu precădere la sistemul procesual euristic.

Sensul originar al acestui demers didactic este dedus din etimologia cuvîntului grecesc *heuriskein*, care înseamnă " a gasi, a afla, a descoperi". Acesta este, de altfel, înțelesul originar pe care Socrate și Aristotel l-au atribuit euristicii, ca o modalitate de descoperire întemeiată pe exercițiul sever al reflecției personale ca investigație în lumea informațiilor existente la un moment dat în mintea unei persoane. Transpusă în plan educațional, această idee își are sorginea și în filozofia pedagogică a lui Rousseau și Froebel și, anume, aceea a instruirii axată pe copil. Adepții acestei abordări au accentuat importanța structurării conținutului învățămîntului prin prisma naturii copilului și a participării acestuia la procesul de educație .

Mai apropiat de zilele noastre, Bruner subliniază în lucrările sale necesitatea învățării elevului să participe la procesul care face posibilă crearea de cunoștințe.

Așa-numitul sistem procesual este o euristică a instruirii; un model modern de "expresie-producție", care are în centrul atenției sale, elevul și acțiunile acestuia de a-și construi cunoștințe proprii prin el însuși. Este vorba, deci, despre sistemul empiriocentric. Se speră ca această formă euristică, fondată pe o așa-numită "pedagogie a descoperirii și a creației", să aducă un aer proaspăt în învățământ, oferind elevului sentimentul unei participări active la construcția propriilor cunoașteri, în loc de a primi totul „de-a gata”, ceea ce reprezintă cu totul altceva sub raportul concepției și al modalităților de lucru. Această nouă orientare euristică a venit ca o reacție la formalismul instaurat vreme îndelungată în practica școlară, la privarea elevului de experiența descoperirii.

În centrul întregului proces de instruire euristică se situează elevul, cu mijloacele sale de a învăța, participant activ și responsabil la construcția propriilor cunoștințe. El este cel care trebuie să-și mobilizeze propriile forțe intelectuale și să utilizeze strategiile de învățare euristică: să caute, să exploreze, să vină cu idei, cu inițiative, să ceară ajutor, să formuleze opinii, să evalueze; toate acestea în condițiile în care trebuie să se țină seama de condițiile și mijloacele de învățământ ale celor cu care se lucrează. În mod firesc, au evoluat și vor evolua în continuare, relațiile profesorului cu elevii. Acesta trebuie să ajute, să sprijine și să direcționeze și să coopereze strâns la reușita învățării. Cu siguranță, acesta va fi un prilej de cunoaștere mai bună a elevului și de apreciere a eforturilor de învățare. Profesorul ramâne, înainte de toate, inițiatorul acestor procese prin care elevul este provocat să descopere, să-și pună întrebări.

Pentru atingerea acestui obiectiv fundamental, profesorul trebuie să ofere libertate de exprimare, independența în activitate, operativitate și rapiditate în reacții, deplină responsabilitate pentru ceea ce întreprind. Fără a se considera eliberat de răspunderile ce-i revin, ținând seama de logica învățării, profesorul, cu discreție, va deveni ghid al demersului euristic al elevilor, canalizându-i în direcția rezultatelor așteptate. Predarea se transformă astfel, într-o propunere de euristică.

Acest proces de investigație în lumea informațiilor și a ideilor existente în mintea copiilor la un moment dat își găsește aplicabilitate, cu preponderență, în cadrul școlilor speciale. Condiția sine qua non a finalizării optime a acestui proces centrat pe elevul cu nevoi educative speciale (NES) este reprezentată de o cunoaștere temeinică și judicioasă a particularităților psiho-individuale, cunoaștere care are la bază munca în echipă (colaborare strânsă familie-profesor-diriginte - psiholog).

Ținând cont de caracteristicile copilului cu dizabilitati mintale, care are tulburări de gândire, comunicate și afectivitate, toată activitatea profesorului constă în terapii corectiv-compensatorii care converg spre ameliorarea acestor tulburări.

Cunoscând foarte bine elevul, educatorului îi revine sarcina de a asigura un climat educativ propice, de a oferi indirect motivația dorinței de a cunoaște, de a evolua, evitând, pe cât posibil, creerea fenomenului "fugii de efort intelectual". Aparent, lăsăm elevului dreptul de a alege între "vreau" și "nu vreau", oferindu-i în schimb oportunitatea de a-și găsi propriile resurse. Acestea vor fi utilizate în mod conștient în formarea și dezvoltarea personalității sale. Nu trebuie minimalizată importanța personalității educatorului, care trebuie să dispună de tact și diplomatie, empatie, pentru a direcționa eforturile elevilor în direcția scontată.

Rolurile și funcțiile educatorului sunt altele acum, lui revenindu-i sarcina de a propulsa elevul într-o situație de subiect epistemic și adaptându-se nevoilor elevilor.

"Predăm o materie, nu pentru a produce mici biblioteci vii ale acestei materii, ci pentru a-l face pe elev să gândească singur..." (Bruner)

BIBLIOGRAFIE:

- Cristea.S. , Dicționar de pedagogie , Ed. Literatura Internațională
 Macavei, E. , Teoria educației, vol.1 și 2 , Ed. Aramis
 Cerghit, Ioan , Sisteme de instruire alternative și complementare.
Structuri, stiluri și strategii, Ed. Aramis

INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ – APLICABILITATE PE PIAȚA MUNCII

Ionescu Gheorghe, profesor
Liceul Tehnologic „Anghel Saligny” Roșiorii de Vede

Inteligența artificială (IA) reprezintă capacitatea sistemelor sau mașinilor de a imita cât mai fidel inteligența umană, pentru a rezolva probleme și pentru a atinge obiective. Sistemele de Inteligență Artificială se adaptează, analizează date, prevăd viitoare acțiuni pe baza informațiilor existente și funcționează autonom.

Utilizarea inteligenței artificiale pe piața muncii:

- **Educația** – tehnologia și IA fac învățarea din ce în ce mai ușoară. Elevii nu mai sunt nevoiți să meargă la bibliotecă și să caute ore în șir, pentru a găsi informațiile dorite. Totul este la câteva click-uri distanță. La acestea se adaugă tabla inteligentă, software-urile de comunicare între părinți și profesori, precum și programele care asistă elevii și studenții cu diferite dizabilități motorii sau cognitive;
- **Sănătatea** – prin inteligența artificială, cercetătorii analizează volume uriașe de date medicale, care îi ajută să realizeze noi descoperiri și să inoveze diagnosticarea. Există, de exemplu, un program de inteligență artificială care poate să recunoască un atac de cord, în timpul apelului la numărul de urgență. Un alt exemplu, dezvoltat în parteneriat cu Uniunea Europeană, se ocupă de căutarea unor informații medicale relevante în texte, în mai multe limbi de circulație europeană. Implementarea de boți în domeniul medical a ajutat la eficientizarea sănătății și le permite specialiștilor să ofere asistență la momentul potrivit;
- **Transportul** – sistemul de inteligență artificială prin conducerea autonomă ajută la reducerea frecării roților, crește viteza și productivitatea traficului feroviar. Optimizarea proceselor fluidizează traficul aerian. Astfel, se oferă un sistem de organizare a navigării, o planificare a rutelor și o asigurare că fiecare componentă a avionului funcționează eficient;
- **Manufactura** – inteligența artificială este implicată în folosirea roboților în fabrici, în optimizarea vânzărilor, precum și în folosirea eficientă a resurselor. Un proiect cofinanțat de Uniunea Europeană folosește sisteme de realitate augmentată, pentru a crește satisfacția profesională în cadrul fabricilor inteligente;
- **Sistemul financiar-bancar** – sistemul de inteligență artificială este folosit în tranzacțiile financiare și pentru a înlesni numeroase activități din cadrul unei bănci. De asemenea, sistemele de IA sunt folosite pentru a înlătura suspiciunile de tranzacții financiare ilicite. Mai mult, există software-uri speciale, care stabilesc legături între folosirea de carduri bancare și diverși parametri, precum zona geografică;
- **Agricultura** – prin inteligența artificială, se dorește reducerea folosirii de îngrășăminte chimice, de pesticide și de irigații excesive. Folosirea roboților va reduce plantele dăunătoare și, astfel, se va elimina necesitatea de a folosi erbicide. Există inclusiv la nivel european ferme care folosesc inteligența artificială, pentru a monitoriza calitatea solului, temperatura, mișcarea vântului și cantitatea de hrană necesară fiecărui animal. IA poate fi folosită pentru a îmbunătăți calitatea recoltelor. Astfel, folosindu-se de munții de date existenți, se pot modifica genetic semințe, pentru a rezista mai bine unor condiții de mediu potrivnice;

- **Administrația și serviciile publice** – având la dispoziție o cantitate imensă de date, sistemele de inteligență artificială recunosc tiparele, oferă avertizări timpurii cu privire la dezastrele naturale și sugerează modalități de atenuare a efectelor devastatoare;
- **Resursele umane (HR)** – inteligența artificială este folosită cu succes și în domeniul resurselor umane. Prin IA se automatizează sarcinile repetitive, deoarece sistemul poate fi antrenat să învețe din procesele și pașii anteriori. Inteligența artificială poate fi utilizată pentru a înlesni recrutarea, în salarizarea și administrarea personalului, precum și în procese ce țin de evoluția angajatului, respectiv comunicarea internă, evaluarea performanței și trainingurile;
- **Industria de gaming** – boții îți vin în ajutor atunci când vrei să te joci, iar detaliile și grafica sunt posibile datorită IA.

Inteligența artificială aduce cu sine numeroase avantaje. Mai jos sunt cele mai importante dintre ele:

- Luarea deciziilor – tehnologia IA realizează trenduri, dezvoltă o modalitate unitară de a privi datele și ia în calcul incertitudinile, pentru a putea lua cele mai bune decizii;
- Îmbunătățirea experienței clienților – soluțiile care folosesc inteligența artificială pot răspunde mai repede și mai eficient doleanțelor clienților. Chatboții care îmbină inteligența artificială cu limbajul natural pot genera mesaje personalizate ce îi vor ajuta pe clienți să ia cele mai bune decizii. Astfel de unelte reduc din sarcinile angajaților responsabili pe partea de Customer Service, aspect ce crește productivitatea;
- Data analysis – învățarea mașină este esențială pentru a analiza cantități mari de informații, într-un mod cât mai inteligent. Prin analiza evenimentelor și a informațiilor trecute și prezente se pot genera modele pentru viitor și algoritmi care să proceseze datele, pentru a oferi scenarii pentru viitor. Mai mult, capacitatea avansată a IA grăbește procesul de analiză a datelor, în vederea documentării și a dezvoltării unui plan de acțiune;
- Rezolvarea problemelor complexe – avansarea sistemelor de IA de la învățarea mașină la învățarea profundă a creat mecanisme pentru ca inteligența artificială să fie capabilă să rezolve probleme complexe. De la detectarea fraudelor bancare la personalizarea relațiilor cu clienții, diagnosticarea medicală și previziunea meteo, IA ajută afacerile din toate domeniile să găsească soluțiile potrivite pentru a soluționa provocările. O eficiență mai mare în soluționarea problemelor complexe înseamnă creșterea productivității și reducerea cheltuielilor;
- Automatizarea – este un beneficiu remarcabil, de la transporturi și manufactură până la industria serviciilor și a comunicațiilor. Automatizarea crește productivitatea și permite folosirea eficientă a materiei prime, îmbunătățește calitatea produselor finale, reduce riscul de accidentare etc. De asemenea, prin automatizare se pot elibera timp și resurse ce pot fi folosite mai bine;
- Realizarea sarcinilor repetitive care consumă mult timp – astfel, se evită monotonia și se crește productivitatea angajaților. Automatizarea poate înlesni comunicarea între diverse departamente și poate imita acțiunile umane în sistemele digitale din HR, IT, marketing sau vânzări;
- Minimizarea erorilor – un alt avantaj major al folosirii de IA este reducerea erorilor manuale. Folosirea instrumentelor de inteligență artificială în introducerea datelor și procesarea unor informații eficientizează procesele digitale. Acest aspect este cu atât mai important în cazul firmelor care nu își permit să facă erori.

Concluzii

În viitor computerele vor dispune de Inteligență Artificială, dar, în mod sigur, diferită de cea umană. În numeroase situații, oamenii sunt influențați de emoții, acestea fiind adevăratele motivații ale raționamentului și acțiunii lor. În cazul inteligenței artificiale, motivațiile vor fi total diferite. Spre

a înțelege cât de mare va fi diferența, putem privi și analiza cea de-a doua ființă inteligentă de pe planetă după om, delfinul. Lumea oamenilor este diferită de cea a delfinilor, iar cele două forme de inteligență sunt influențate de habitat. Delfinii își folosesc inteligența pentru navigație, așa cum oamenii o folosesc pe cea proprie pentru manevrarea uneltelor. Diferitele habitate impun diferite priorități creaturii care trăiește în ele. La nivelul de cunoaștere actual, pentru oameni este aproape imposibil de imaginat ce formă de inteligență va avea entitatea virtuală aflată în memoria unui computer.

Bibliografie:

- <https://www.colorful.hr/ce-este-inteligenta-artificiala-cum-functioneaza-tipuri-aplicabilitate-pe-piata-muncii/>
- <http://www.catia.ro/articole/ai/ai.htm>
- <https://techcafe.ro/stiinta/ce-este-inteligenta-artificiala-cum-functioneaza-domenii-de-utilizare-riscuri-si-viitorul-acesteia/>

TRĂIEȘTE SĂNĂTOS, MĂNÂNCĂ INTELIGENT

Prof. GUȘĂ PETRUȚA FELICIA
Școala Gimnazială Plosca, Jud. Teleorman

Obiceiurile alimentare sănătoase, corecte, se învață încă din primii ani de viață. Iar această sarcină, deloc ușoară, le revine părinților, care trebuie să îi învețe pe copii, încă de la cele mai mici vârste, despre principiile unei alimentații sănătoase și beneficiile acesteia, astfel încât ei să ajungă adulți sănătoși și să aibă o alimentație echilibrată și la vârste mai înaintate.

Alimentația nesănătoasă are efect negativ asupra sănătății copilului, iar unele dintre problemele cauzate de o alimentație nesănătoasă pot continua până la vârsta adultă.

O alimentație sănătoasă are numeroase beneficii:

- Stabilizează nivelul glicemiei
- Îmbunătățește starea de spirit
- Stimulează dezvoltarea creierului
- Ajută la menținerea unei greutate sănătoase
- Ajută la prevenirea afecțiunilor de sănătate mintală, cum ar fi depresia, anxietatea și ADHD
- Ajută la prevenirea multor boli cronice, cum ar fi obezitatea, bolile de inimă, hipertensiunea arterială și diabetul zaharat de tip 2

Pornind de la întrebarea „Există o alimentație sănătoasă la elevii de gimnaziu?”, am realizat următorul experiment la clasa unde sunt diriginte, și profesor de biologie.

Am dorit să aflu ce consumă elevii într-o zi obișnuită de școală. I-am rugat ca toate ambalajele de la produsele alimentare consumate într-o zi să nu fie aruncate. Elevii nu au fost informați care este motivul acestei strângeri. La sfârșitul orelor de curs, au realizat, cu ajutorul ambalajelor, o piramidă a alimentelor.

Confecționarea piramidei alimentelor:

Concluzii:

- În alimentația elevilor predomină produsele din grupa a IV a (dulciuri, alimente bogate în grăsimi);
- Puțini elevi consumă zilnic fructe și legume;
- Majoritatea consumă fructul de la școală;
- Mâncarea fast-food este preferată de către elevi;
- 25% dintre elevi consumă zilnic lapte și produse lactate;
- Elevii preferă băuturi carbogazoase (pepsi, coca-cola);
- Majoritatea elevilor consumă alimente aproape în fiecare pauză, fiind astfel eliminată pauza dintre mesele principale;

Ne dorim o viață lungă și fericită, fără boli și medicamente. Dar ce facem pentru a ne atinge acest țel? Mai mult de 80% din sănătatea noastră depinde de modul în care ne hrănim, dacă face sau nu sport, dacă ne odihnim, ce emoții și sentimente experimentăm. Restul de 20% este transmis genetic sau are legatură cu mediul înconjurător și sistemul de sănătate al țării în care trăim.

Stilul de viață este suma alegerilor mici pe care le facem în fiecare zi, care au un impact pe termen scurt sau lung asupra noastră.

Vrei să ai cu adevărat o viață frumoasă și împlinită? Iată ce poți face:

- ✚ **Nutriții optime, cantități potrivite, variate și echilibrate.**
- ✚ **Orice tip de activitate fizică.**
- ✚ **Timp suficient de odihnă, relaxare, somn.**
- ✚ **Fără stres.**
- ✚ **Gândește pozitiv pentru a avea un stil de viață sănătos.**
- ✚ **Fii o persoană moderată.**

SUNTEM CEEA CE MÂNCAM !!!

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII DE EXPRIMARE SCRISĂ A ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR

Bancu Claudia Adriana
Școala Gimnazială “Alexandru Colfescu” Alexandria

Receptarea mesajului scris îmbracă forme particulare la începutul școlarității, când elevul este inițiat în tehnica cititului (prin parcurgerea triplei operații de percepere vizuală, pronunțare acuvântului și percepere auditivă, care conduce către înțelegerea sensului cuvântului citit) și, ulterior abia, în tehnica lecturii unui text literar (și nu numai) în perioada preabecedară – pregătirea elevilor în vederea învățării cititului/scrisului; în perioada abecedară – formarea capacității de citire/lectură; în perioada postabecedară – dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris; de exemplu, folosirea unor componente ale lecturii explicative în abordarea textelor din ultima parte a abecedarului are un dublu scop: înțelegerea mesajului unui text și introducerea elevilor în învățarea unor tehnici ale muncii cu cartea.

În ceea ce privește receptarea unui text literar (realizată în clasele primare mai ales ca formă de abordare a unui mesaj scris), aceasta implică două procese: comprehensiunea și interpretarea, reflectate (preponderent, primul dintre aceste procese) și în conținuturile programei pentru ciclul primar referitoare la receptarea unui text narativ, respectiv liric. Ca receptor de mesaje scrise, elevul este familiarizat/deprins cu anumite tehnici de muncă intelectuală, de lucru cu cartea, în general, cu diferite modalități de receptare (tehnici de lectură) și decodare a unui text scris, cu o anumită manieră de abordare/descifrare/interpretare a diferitelor tipuri de texte literare (epice, lirice) și nonliterare, cu o anumită atitudine în raport cu ceea ce citește, la un moment dat, într-o situație de comunicare didactică (așa cum este cea care caracterizează demersul instructiv-educativ desfășurat la școală) sau într-o situație de comunicare dată (asociată familiei, grupului de colegi/prieteni, mass-mediei).

Emiterea de mesaje scrise presupune, la clasele Pregătitoare-a IV-a, formarea capacității de creare și transmitere a patru grupe de mesaje:

- (1) mesaj scris tip comunicare simplă;
- (2) mesaj scris tip scriere imaginativă: compunerea după o ilustrație sau după un șir de ilustrații sau benzi desenate; compunerea pe baza unui șir de întrebări; compunerea cu început dat; compunerea după un plan de idei; compunerea realizată cu ajutorul unor cuvinte/expresii date (de sprijin); compunerea narativă cu pasaje dialogate; compunerea narativă liberă; compunerea cu titlu dat; *compunerea descriptivă (tip descriere-portret sau descriere-tablou – care prezintă o ființă sau un colț de natură);
- (3) mesaj scris tip scriere despre un text literar: povestirea unor scurte texte pe baza planului de idei; *transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă (a textului dialogat în text narativ); rezumatul
- (4) mesaj scris tip scriere funcțională: tema; biletul; cartea poștală; telegrama; felicitarea; scrisoarea; invitația; *jurnalul; cu precizarea că textul scris trebuie organizat în funcție de scopul comunicării, respectând cele trei părți componente ale unei compuneri (introducere, cuprins, încheiere).

Mesajul scris tip comunicare simplă este abordat uzual, în varii contexte comunicative, în ciclul primar accentul fiind pus pe corectitudinea scrierii și pe așezarea mesajului în pagină.

Mesajul scris tip scriere imaginativă, respectând structura introducere – cuprins – încheiere și rezultat al parcurgerii unei succesiuni logice de etape: etapă pregătitoare, cea de redactare propriu-zisă și cea evaluativă este realizată, în ciclul primar, în următoarele variante:

-compunerea după o ilustrație sau după un șir de ilustrații: tablouri de natură,

personaje, întâmplări din povești (în succesiunea corectă sau nu), portrete, imagini cu viețuitoare, obiecte, reclame, afișe, secvențe din filme, piese de teatru, desene animate, videoclipuri;

-compunerea după benzi desenate – aduse de către cadrul didactic, recomandate din anumite reviste, create de elevi;

-compunerea pe baza unui șir de întrebări (formulate de către cadrul didactic sau stabilite în urma discuțiilor cu elevii, pornind de la o anumită temă) vizând o succesiune de întâmplări reale sau imaginare, trăsăturile fizice și morale ale unei persoane/ale unui personaj, caracteristicile unui obiect, fenomen/element al naturii, dialogul dintre două sau mai multe persoane aflate într-o anumită situație de comunicare, etapele realizării unui interviu/reportaj la radio sau la televiziune, a unui articol cu un anumit subiect;

-compunerea cu început dat – mai frecvent, narativ sau descriptiv, conținând reperele spațio-temporale ale temei de abordat și eventualele, personaje”; începutul compunerii poate fi dat de către învățător sau construit, în urma unei activități în care au fost valorificate metode ca brainstorming-ul, conversația, de către elevi (din variantele propuse de aceștia se alege una care să constituie în premisă de lucru pentru toți elevii sau pot fi alese mai multe variante, în condițiile în care elevii sunt împărțiți pe grupe și fiecare grupă va avea ca punct de plecare, în realizarea compunerii, un, început” diferit de al celorlalte, în etapa finală a activității putând fi discutate diferențele generate de acest tip de demers); compunerea cu sfârșit dat (de către cadrul didactic sau stabilit împreună cu elevii) – oferind o perspectivă optimistă, idealistă, pesimistă, realist;

-compunerea cu titlu dat, titlul implicând atât o perspectivă sintetică, cât și sugestia abordării unei anumite teme cu un grad relativ mare de libertate;

-compunerea după un plan de idei – propus de către cadrul didactic sau conturat/stabilit în urma activității frontale cu elevii; planul de idei poate viza o serie de acțiuni, intrarea sau ieșirea din, scenă” (implicarea, respectiv neimplicarea în acțiune) a unor personaje, schimbarea unor repere spațio-temporale, coordonatele unui tablou de natură într-un anumit anotimp, caracteristicile unui element real sau imaginar;

-compunerea pe baza unor cuvinte și a unor expresii date (de sprijin) – selectate de învățător sau alese/acumulate pe parcursul unei anumite perioade de timp de către elevi; pot fi valorificate nu doar cuvinte cu sens propriu, respectiv figurat, ci și unități lexicale aparținând anumitor clase din masa vocabularului (arhaisme, regionalisme, neologisme, termeni de specialitate etc.), serii de sinonime, antonime, omonime, paronime, cuvinte polisemantice, câmpuri, respectiv familii lexicale, nume de locuri/obiecte/personaje reale sau imaginare etc.; compunerea dialogată – realizabilă inițial ca transpunere/redare în scris a discuțiilor dintre două/multi persoane reale/imaginare (valorificate în cadrul jocurilor de rol), ulterior ca exerciții de creație realizate în scris de către elevi, ca premisă pentru jocuri/dramatizări; compunerea narativă (liberă) – ca modalitate de prezentare, de către elevi, a unor întâmplări reale sau imaginare, fără raportare la textele-suport studiate; elevii pot crea, astfel, propriile povești, propriile legende, își pot scrie propriile, amintiri”.

STRATEGII PENTRU STIMULAREA LECTURII ÎN GRĂDINIȚĂ

Bibelea Oprica Daniela-prof.inv.presclar
Scoala Gimnazia Zaharia Stancu-Gradinita cu P.P. Nr.3
Rosiori de Vede

Lectura pare a fi o activitate destinată vârstei școlare, după ce copilul învață să citească și chiar este nevoit să ducă la îndeplinire teme pentru acasă ce presupun cititul individual. În realitate, cărțile, care reprezintă poate cel mai la îndemână instrument pentru a modela intelectual un copil, pot face parte din viața micuților de la vârsta preșcolară. Chiar dacă nu știu să citească, micuților le poate fi insuflat gustul pentru cărți încă de la vârste fragede.

De ce este o idee bună să îi citești copilului de vârstă preșcolară:

- momentele pe care le petreceți decoperind împreună cărțile sunt clipe prețioase de timp petrecut împreună, care vă pot da ocazia să vă apropiați, să construiți o conexiune puternică, care în mod obișnuit se diluează odată cu vârsta, când copilul începe să descopere jocul și alte activități sociale ce nu implică și părinții
- numeroase studii arată faptul că obiceiul de a le citi copiilor preșcolari are un impact pozitiv asupra performanțelor școlare și al capacităților de învățare, asimilare, în general
- un preșcolar care a intrat de mic în contact cu lumea cuvintelor și a informațiilor se va integra mai ușor în peisajul școlar și va fi mai familiarizat cu numeroase noțiuni cu care va trebui să opereze.
- impactul pozitiv al activității de a le citi copiilor preșcolari poate fi observat, de exemplu, atunci când cei mici învață poezii, deși nu știu să citească. Auzind anumite secvențe de mai multe ori, acesta le va repeta și în cele din urmă le va învăța pe dinafară.
- intrând în permanență în contact cu termeni și expresii noi, copilul își va dezvolta vocabularul
- lectura dezvoltă imaginația copiilor, citindu-le frecvent povești, copiii vor avea mai mult „material” pentru a țese întâmplări imaginare cu personajele favorite și nu de puține ori vor crea finaluri diferite pentru povești pe care le-au auzit de mai multe ori.
- lectura dezvoltă curiozitatea copiilor, întâlnindu-se cu idei noi și cu personaje deosebite, copiii vor pune mai multe întrebări și vor fi interesați să știe cât mai multe despre întâmplările eroilor pe care îi îndrăgesc.
- lectura dezvoltă capacitatea copiilor de a gândi logic, de a face legătura între cauză și efect, de a recunoaște diverse tipare de acțiune.
- cititul poate avea și o finalitate terapeutică, într-o anumită măsură, atunci când copilul se poate identifica cu unul dintre personaje. Dacă de exemplu, îi este teamă de dentist, poate fi ajutat să depășească anxietatea, dacă i se citește despre un personaj cu aceleași temeri, care a reușit să le depășească.
- povestea de seară, spusă de vocea familiară și caldă a mamei, îl poate ajuta pe copil și să treacă peste momentele de tristețe, irascibilitate, agitație.
- obiceiurile bune se formează de timpuriu; alocând timp zilnic pentru a-i citi copilului, există șanse mai mari ca mai târziu, când poate citi de unul singur, acesta să aleagă lectura, în fața altor modalități de petrecere a timpului liber.

Strategii pentru stimularea lecturii

- Cărțile cu povești ilustrate sunt de obicei primele care intră în viața copiilor. Urmărind succesiuni de imagini care construiesc firul narativ, copilul va fi capabil, prin exercițiu și cu ajutorul unui adult, să înțeleagă povești și să facă cunoștință cu eroi pe care îi va îndrăgi.

- E bine să alegeți cărți cât mai vii colorate și frumos ilustrate, pentru a-i atrage atenția și să petreceți timp explicându-i poveștile.
- O altă variantă este să petreceți timpul liber colorând împreună, alegând cărțile cu eroi din basme, cu care preșcolarii se pot astfel familiariza.
- O variantă plăcută pentru cei mici o reprezintă și cărțile cu modele 3D sau cu efecte muzicale, atunci când sunt deschise.
- Pentru învăța mai ușor literele și a-i stimula interesul pentru citire, puteți amplasa pe frigider magneti cu literele alfabetului, cu un aspect viu colorat. Va fi interesat să le pronunțe și vă va cere ajutorul.
- Tot pentru a învăța alfabetul, vă pot fi de folos planșe cu fiecare literă, pe care puteți lipi sau desena imagini cu obiecte sau ființe ale căror denumiri încep cu litera respectivă.
- Când ieșiți la plimbare pe jos sau cu mașina, formați-vă un obicei de a-i arăta și citi plăcuțele cu numele străzilor, afișele, firmele luminoase, explicându-i înțelesul cuvintelor și asocierile.
- Procurați atlase cu animale și plante, cu ajutorul cărora copiii pot învăța speciile și totodată, pot învăța să pronunțe corect anumite cuvinte și să-și antreneze memoria, spiritul de observație și capacitatea de a face diferențe între două sau mai multe obiecte sau ființe.
- Seara, înainte de culare, este un moment potrivit pentru a le citi copiilor; e chiar indicat să faceți din asta un obicei, o rutină ce va ajunge să fie pe placul celor mici și să se impună ca o activitate de familie.

O altă metodă prin care copilul poate fi atras de partea cărților o reprezintă cercurile de lectură, care pot fi organizate la grădiniță sau la bibliotecă - aici de obicei sunt citite povești pentru copii de aceeași vârstă și pot fi în același timp un prilej bun de socializare. Nu uitați că cel mai bun exemplu îl oferiți chiar dumneavoastră. Veți observa că adesea, copiii, mai ales atunci când au auzit o poveste de mai multe ori, vor răsfoi cărțile, pretinzând că citesc. Acest obicei arată tendința copiilor de a copia obiceiurile oamenilor mari și arată faptul că vor să facă ceea ce faceți și dumneavoastră. Din acest motiv, e bine să vă asigurați că cei mici vă observă citind cu plăcere în mod frecvent, pentru a-și forma de timpuriu o percepție pozitivă asupra obiceiului lecturii.

Bibliografie:

1. Tomsa G. , “ Psihopedagogie prescolara si scolara “ , 2005, Bucuresti ;
2. Popescu E. , Mateias A., “ Pedagogie prescolara “ , 1994, , Bucuresti, E.D.P.;
3. Cerghit I., “ Metode de invatamant “, 1997, , Bucuresti, E.D.P.;

DISCRIMINAREA ÎN ȘCOLI

P.I.P. Botea Doina
Școala Gimnazială “Alexandru Colfescu”,
Alexandria/Teleorman

Discriminarea nu este altceva decât încălcarea dreptului la egalitate, iar acest drept este încălcat de cele mai multe ori în școli. Discriminarea se bazează pe o prejudecată, care nu este altceva decât o idee preconcepută, greșită, pe care și-a făcut-o un om despre altcineva.

Principalele motive pentru care, în ziua de azi, a crescut discriminarea în rândul elevilor sunt mai multe, dar cea mai des întâlnită situație este aceea când cineva cu handicap este exclus din anumite activități, nu-și poate exprima liber opiniile sau este exclus din anumite cercuri de prieteni.

În cazul în care acei oameni sunt de altă religie, etnie, naționalitate sau au vreun handicap, trebuie să li se acorde șansa de a se integra în comunitate. Din păcate, foarte mulți elevi din ziua de

azi nu pot accepta elevi diferiți. Tocmai pentru că nu suntem uniți, această societate se destramă și apare astfel în școli și violența, fie ea verbală sau fizică.

Educația trebuie să îi pregătească pentru a trăi și munci într-o societate diversificată. Numai incluziunea poate reduce temerea și poate construi relații de prietenie bazate pe respect și înțelegere.

Educația împotriva discriminării trebuie să înceapă din perioada preșcolară. Chiar înainte de a putea vorbi, copiii încep să observe diferențele legate de culoarea pielii, forma ochilor, etc. Ei absorb repede informații despre discriminare și stereotipuri de la televizor, de la cei de o vârstă cu ei și, mai ales, din ceea ce spun și fac adulții (părinții, educatorii). Copiii mici au un model în copiii mai mari și-n adulții importanți. De aceea, mesajele pe care adulții le transmit despre oameni care sunt de etnie diferită, care au o dizabilitate, sau care vorbesc o limbă diferită sunt foarte importante.

Copiii încep să conștientizeze diferențele și să pună întrebări despre ele încă de la vârsta de doi ani. Între patru și șapte ani, copiii sunt conștienți că sunt diferiți de adulți și de alți copii și se întrebă ce este constant și ce se va schimba. De aceea este important ca adulții să aibă atitudini pozitive față de diferențe, așa încât, în loc să dezvolte sentimente negative, copiii să crească fiind conștienți că și oamenii care sunt diferiți de ei sunt interesanți, atractivi, sunt colegi de joacă plăcuți etc.

Lumea de azi evoluează într-o direcție nouă. Fiecare persoană posedă o abilitate deosebită de a urca culmile sau de a cădea în disperare, dar ni se oferă tuturor șansa de a putea încerca? Toți avem "daruri" și "talente". Toți suntem identici și, totuși, deosebiți. Un suflet inocent ca cel al unui copil este ca o pasăre care dorește să își ia zborul. Egalitatea între copii ar trebui să reprezinte un mod de viață existent, nu doar o concepție care pare imposibil de atins din cauza unor lucruri minore care în ochii unora iau proporții colosale.

Bibliografie:

1. Popovici Doru, „Elemente de Psihopedagogia Integrării”, Editura Pro Humanitate, 2000
2. Vărășmaș, T., Școala și educația pentru toți, Ed. Miniped, București, 2004
3. Introducere în educația incluzivă-ghid pentru cadrele didactice, 2005

IMPORTANȚA LECTURII PENTRU ELEVII DE GIMNAZIU ÎN ERA DIGITALĂ

Prof. Cornea Adriana
Școala Gimnazială Nr. 27 „Anatol Ghermanschi”, Brașov

Într-o lume în care tehnologia și mediul digital au devenit omniprezente, rolul lecturii în viața elevilor de gimnaziu rămâne un element cheie în dezvoltarea lor intelectuală și emoțională. Este crucial să înțelegem și să subliniem importanța lecturii în era digitală, evidențiind beneficiile pe care le aduce procesului educațional și formării individuale a acestor tineri într-un peisaj dominat de gadgeturi și informație rapidă. În condițiile educației permanente, școlii îi revine misiunea de a-i înarma pe elevii cu deprinderi temeinice de autoinstruire și autoperfecționare prin intermediul tuturor mijloacelor și, nu în ultimul rând, prin mijlocirea cărții. La vârsta școlară, lectura are un rol hotărâtor în îmbogățirea și dezvoltarea cunoștințelor elevilor, în formarea gustului pentru citit, în cultivarea și îmbogățirea limbajului prin formarea și dezvoltarea unui vocabular adecvat.

Lectura, ca activitate fundamentală în formarea intelectuală a individului, joacă un rol esențial în dezvoltarea gândirii critice și creativității. Prin intermediul cărților și altor materiale de lectură, indivizii nu numai că își extind cunoștințele, ci își dezvoltă și capacitatea de a analiza, evalua și crea.

Lectura încurajează gândirea critică prin expunerea la perspective și idei diverse. Când citim, suntem provocați să analizăm argumente, să evaluăm dovezi și să formulăm opinii proprii. În plus, literatura oferă adesea conflicte și dileme etice, provocând cititorii să reflecteze asupra diferitelor aspecte ale vieții și societății. Prin intermediul lecturii, indivizii învață să pună întrebări pertinente, să exploreze variante și să-și dezvolte discernământul în fața informațiilor contradictorii. De asemenea, contribuie la dezvoltarea gândirii analitice prin punerea în aplicare a abilităților de sinteză și interpretare. Când cititorii se confruntă cu informații complexe sau cu narațiuni complicate, sunt nevoiți să descompună și să înțeleagă elementele componente. Această abordare analitică dezvoltă capacitățile mentale de a observa detalii, de a face conexiuni și de a extrage concluzii într-un mod coerent.

O sursă inepuizabilă de inspirație pentru creativitate o reprezintă lectura de ficțiune. Personaje fascinante, lumi fantastice și dileme provocatoare îi stimulează pe cititori să-și imagineze și să-și dezvolte propriile idei. Literatura oferă un teren fertil pentru explorarea noilor concepte și pentru cultivarea imaginației. Prin expunerea la diversitatea stilurilor și genurilor literare, indivizii își dezvoltă creativitatea în moduri care depășesc granițele convenționale ale gândirii.

Prin lectură se îmbunătățesc abilitățile de comunicare ale elevilor, atât în scris cât și în vorbire. Prin expunerea la diferite tipuri de texte, aceștia își îmbogățesc vocabularul, învață structuri gramaticale și dobândesc o mai bună înțelegere a modului în care limbajul poate fi utilizat pentru a transmite idei și sentimente. Aceste competențe sunt esențiale în comunicarea în era digitală, fie că este vorba de chat-uri, blog-uri sau alte platforme online.

Lectura diversificată expune cititorii la un spectru larg de cuvinte și expresii, contribuind astfel la extinderea vocabularului lor. Prin întâlnirea cu cuvinte noi și contexte variate, cititorii devin capabili să-și îmbogățească limbajul, ceea ce facilitează comunicarea într-un mod mai precis și bogat. Acest proces nu numai că îi ajută să se exprime mai clar, dar le oferă și capacitatea de a înțelege mai bine mesajele transmise de ceilalți.

Prin lectura regulată, indivizii sunt expuși la diferite stiluri de scriere, structuri ale frazelor și moduri de exprimare. Această expunere contribuie la dezvoltarea abilităților de comunicare scrisă, ajutând la formarea unui stil propriu și la îmbunătățirea coerenței și clarității mesajelor scrise. Un cititor avid devine, astfel, mai conștient de modul în care cuvintele sunt utilizate pentru a transmite informație și emoție în scris. Lectura nu este doar o activitate pasivă; ea dezvoltă, de asemenea, abilitățile de ascultare activă. În timpul lecturii, cititorii trebuie să se concentreze asupra detaliilor, să interpreteze tonul și intenția autorului. Aceste abilități se transferă în interacțiunile de zi cu zi, îmbunătățind capacitatea de a asculta cu atenție și de a înțelege perspectivele celorlalți în cadrul comunicării interpersonale.

Cititorii, în special cei expuși la texte argumentative și dezbateri, dezvoltă abilități de argumentare și persuasiune. Lectura de materiale care prezintă diverse perspective îi învață să susțină propriile opinii și să înțeleagă punctele de vedere ale celorlalți. Această aptitudine este esențială în contextul comunicării în care argumentarea logică și convingătoare este adesea necesară.

Lectura, în calitatea sa de activitate cognitivă profundă, joacă un rol crucial în formarea abilităților de cercetare și analiză. Atunci când indivizii se angajează în procesul de lectură, ei dezvoltă capacități critice și analitice care îi pregătesc să facă față provocărilor unei lumi din ce în ce mai complexe și informaționale. Lectura contribuie la formarea abilităților de cercetare documentară, învățând cititorii să identifice, să acceseze și să evalueze sursele de informație. Într-o eră în care accesul la informație este ușor și rapid, abilitățile de a evalua credibilitatea și relevanța surselor devin cruciale. Prin citirea diferitelor surse, de la cărți la articole online, cititorii învață să distingă între informații valide și cele potențial eronate.

Cititorii obișnuiți dezvoltă abilități de sinteză, capacitatea de a integra informații din surse diverse și de a construi perspective globale sau concepte mai largi. Această aptitudine este crucială în cercetarea și analiza complexă, în care informațiile trebuie adesea integrate într-un context mai larg

pentru a oferi înțelegerea de ansamblu. De asemenea, aceste abilități pregătesc cititorii să aplice practic informațiile acumulate în diverse situații.

Lectura, în special a materialelor care explorează aspecte umane, joacă un rol semnificativ în dezvoltarea empatiei și înțelegerii sociale. Lectura cărților care prezintă personaje din medii și culturi diverse oferă cititorilor oportunitatea de a explora și de a înțelege diversitatea umană. Acest proces deschide ochii cititorilor către experiențe și perspective diferite, dezvoltând astfel empatia prin înțelegerea și aprecierea complexității vieților celorlalți. Cititorii se pot identifica cu personajele și experiențele prezentate în cărți, chiar dacă acestea sunt fictive. Această identificare oferă oportunitatea de a experimenta și de a simți lumea prin ochii altora, dezvoltând astfel empatia. Cititorii pot resimți bucuriile, tristețile și provocările personajelor, învățând astfel să se conecteze mai profund cu emoțiile și experiențele altora.

Povestirea, fie ea fictivă sau bazată pe experiențe reale, joacă un rol esențial în dezvoltarea empatiei. Lectura povestirilor umane oferă cititorilor ocazia de a vedea lumea prin ochii altora, de a înțelege luptele și triumfurile lor. Această formă de conectare emoțională dezvoltă empatia prin experiența și învățarea de la poveștile oamenilor. Se îmbunătățesc abilitățile de comunicare empatică, deoarece cititorii devin mai sensibili la nevoile, dorințele și sentimentele celorlalți. Capacitatea de a înțelege și de a reacționa cu empatie la situațiile și trăirile altora devine o parte integrantă a modului de comunicare, contribuind la relații interpersonale mai sănătoase și la o mai bună înțelegere socială.

În ciuda presiunilor digitale, lectura rămâne un pilon esențial al educației elevilor de gimnaziu. Dezvoltarea abilităților de comunicare, stimularea imaginației, formarea competențelor critice și dezvoltarea empatiei sunt doar câteva din avantajele pe care lectura le aduce într-o eră digitală. Educația bazată pe lectură oferă nu doar cunoștințe, ci și instrumentele necesare pentru a naviga în lumea complexă și în continuă schimbare a secolului XXI.

Bibliografie:

- Casangiu, Larisa Ileana - *Literatura română și literatura pentru copii*, Editura Nautica, ed. a II-a, 2007
- Crăciun, Corneliu – *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, Editura Emia, 2004
- Eftenie, Nicolae - *Introducere în metodică studierii limbii și literaturii române*, Editura Paralela 45, 2008

EDUCAȚIA OUTDOOR – în învățământul preșcolar

**Prof. inv. preșcolar: Socol Violeta
Grădinița cu P.P. Nr. 7, Alexandria**

Educația outdoor este o formă de educație ce se desfășoară în aer liber, care, în accepțiunea sistemelor de educație din alte țări europene și nu numai, are la bază învățarea prin contactul direct cu elementele naturii și a mediului înconjurător apropiat. Sub umbrela educației outdoor se regăsesc mai multe domenii, cum ar fi: educația pentru natură și om, educația ecologică, educația științelor exacte (matematică, fizică, chimie) etc., și diferite activități, de tipul celor de dezvoltare personală, formarea abilităților de viață, abilităților practice, de relaxare, plimbări, drumeții și aventură etc.

Activitățile în aer liber ofera mult mai mult decât beneficii fizice. Dezvoltarea cognitivă și social-emoțională sunt și ele incluse. Afară, copiii își pun imaginația în mișcare, și mai mult decât atât inventează jocuri. Făcând acest lucru, copiii se exprimă cu o ușurință mult mai mare și învață despre lumea din jurul lor pe care o percep prin maniere proprii și unice. Se simt în siguranță și în control,

ceea ce promovează și întărește autonomia, îi ajută să ia decizii. Prin practicarea de sporturi ce implică mânăuirea mingei, aruncarea sau prinderea, ei devin mai organizați. De asemenea, capătă deprinderi de mânăuire a obiectelor: învață să împingă un leagăn, să tragă un vagon, să ridice și să care obiecte.

La „noi”, dacă sunt organizate activități de tip outdoor, de cele mai multe ori sunt reduse la plimbări în natură și ecologizarea unor spații verzi din apropierea unității de învățământ, la plantat puieți, adunat frunze, castane sau conuri, excursii la monumente istorice, jocul liber sau organizat în curtea grădiniței ori în parcul din vecinătatea instituției sau poate dacă timpul permite se mută mobilierul din sala de grupă în curte și se desfășoară acolo activitatea în stil clasic. Educația reprezintă un element indispensabil pentru dezvoltarea corectă și completa a unei persoane, iar drumul pe care îl alegem în viață se bazează pe cunoaștere. Nimic din ce este, devine sau întreprindere o persoană nu este posibil fără educație. „Omul învață să se comporte în modul lui specific de a fi din mai multe pricini (pentru el, pentru cei de lângă el, pentru societate) și prin intermediul mai multor instanțe (familie, școală, biserică, grupul de prieteni, comunitate, structuri asociative etc.)” spune pedagogul Constantin Cocoș

Cercetări mondiale indică faptul că educația timpurie are o importanță fundamentală în formarea inteligenței, creativității, abilităților și aptitudinilor; ele arată că de calitatea educației la o vârstă fragedă depinde evoluția omului în întregul său: la 3 ani fiecare copil este înzestrat, toți mugurii dezvoltării potențialului său sunt activați: este creativ, este atent, doritor de învățare, are simțul dreptății, are umor, e capabil să se concentreze, e capabil de efort susținut, și cel mai important, este motivat. Copilul începe să învețe încă din familie, apoi trece într-o altă etapă – grădinița, instituția abilitată de comunitate să facă așa ceva. Grădinița este prima etapă de inițiere a copiilor în sistemul educațional, este debutul unei socializări sporite, învățarea respectării unor reguli și a unui program, întrun cuvânt primii pași spre independență. Educația outdoor este un concept relativ nou în contextul educativ românesc, însă ea începe din ce în ce mai mult să capteze interesul actorilor educaționali din sistemul de învățământ formal. Există numeroase accepțiuni pentru termenul de educație outdoor, însă pentru a da o definiție simplă putem spune că această formă de educație se bazează pe învățarea în aer liber.

Obiectivele generale ale educației outdoor sunt:

Dezvoltarea abilităților socio-personale: îmbunătățirea muncii în echipă, îmbunătățirea relațiilor sociale, dezvoltarea competențelor de conducere, etc

Dezvoltarea abilităților de management: organizare, coordonare, evaluare

Oferirea unui cadru stimulativ de învățare.

Oferă posibilitatea creării unui mediu relaxant și motivant în funcție de problema identificată permite escaladarea unor nivele înalte de imaginație în vederea obținerii rezultatelor propuse. Copiii percep lumea înconjurătoare în totalitatea ei în mod direct, dar nu pot căpăta reprezentări sistematice și corecte despre ea decât cu ajutorul cuvântului adulților, care dirijează întreaga activitate de cunoaștere, îi orientează spre esențial conform scopului propus.

Astfel, dacă copiii întreabă: „Cum se numește cutare plantă?”, firește că trebuie să le răspundem direct. Însă dacă întreabă: „Cu ce se hrănește gândacul pe care l-am găsit?”, trebuie să le propunem să adune crenguțe de la copaci de diferite specii și să observe, să gândească, îi va deprinde să fie independenți.

Copiii de vârstă preșcolară percep natura înconjurătoare, capătă cunoștințe, își însușesc o anumită atitudine față de diferite fenomene ale naturii. Natura îi atrage prin frumusețea, varietatea ei, precum și prin multitudinea culorilor, formelor, mirosurilor și sunetelor. Unul din mijloacele intuitive prin care copiii pot cunoaște lumea înconjurătoare este și excursia, pe care dicționarul limbii române o denumeste ca” o plimbare sau o călătorie în grup, făcută pe jos, sau cu mijloace de transport, în sens educativ sau distractiv”. De aceea, am folosit plimbările, excursiile și vizitele, în perioada activităților liber-alese, pe o scară din ce în ce mai largă, pentru că ele constituie mijloc de recreere, de destindere și totodată de asimilare de noi cunoștințe și de reactualizare a celor vechi. În același timp, fac legătura directă cu natura și cu societatea, cu rezultatele muncii omului.

Înșușindu-și cunoștințele, copiii depun efort intelectual, aceasta ajutându-i să-și formeze deprinderi elementare de muncă intelectuală, care-i integrează mai ușor în activitatea școlară de mai târziu. Venind în contact cu obiecte și fenomene din mediul înconjurător, învață denumirea lor, pe parcurs încep să le plaseze în lumea din care acestea fac parte, ajungând la concluzii, la generalizări, abstractizări, la formarea unor noțiuni clare și precise. Cunoașterea își urmează drumul ei, de la contemplarea vie la abstract și înapoi la practică.

Nu este suficient să-l familiarizăm pe copil cu natura și societatea numai din cărți și ilustrate. Un asemenea fel de a educa copiii este profund greșit, deoarece nici cele mai captivante povești, nici cele mai minunate imagini nu pot înlocui natura vie. Excursiile, plimbările și vizitele prijeluiesc contemplarea vie a fenomenelor în mediul lor natural. Prezintă copiilor obiecte și fenomene din natură, reprezentările lor devin clare, corespunzătoare realității. Atunci când copiii observă ceva într-un tablou, reprezentările lor sunt doar aproximative. De exemplu, imaginea unui mijloc de locomoție cunoscut, ”trenul”, îi dă copilului o idee cu totul generală. Observându-l direct în gara sau alergând pe linie, copilul își va însuși cunoștințe corecte despre el: aspectul lui caracteristic, mărimea vagoanelor, forma lor, locomotiva, sunetele pe care le produce, viteza cu care merge, mișcarea roților etc.

Excursia, plimbarea și vizita își aduc din plin contribuția la formarea trăsăturilor morale ale copiilor, acestea ocupând un loc important în procesul de formare a personalității lor. Copiii se obișnuiesc cu unele reguli de comportare în colectiv. Ei devin ascultători, li se educă o atitudine conștientă față de cerințele educatoarei, față de colectivul de copii, li se dezvoltă spiritul de organizare și de ordine față de tot ce ceia ce-i înconjoară. Am căutat ca de fiecare dată copiii să ia legătura directă cu unele aspecte din procesul muncii, pentru a-i face să înțeleagă importanța muncii în dezvoltarea societății.

Copiii au învățat să prețuiască munca, să iubească și să respecte pe oamenii muncii, bunurile produse de aceștia în folosul lor și al întregii societăți. Astfel, au început să deosebească frumusețea fiecărei meserii în parte, sub ipoteza că: ”-, ce s-ar întâmpla dacă n-am avea cizmar?” ”-, rămânem fără încălțăminte?” ” dar dacă n-ar exista croitori?” etc.

Important este să-i facem să înțeleagă că a munci în orice sector nu este o rușine, ci o mândrie, că fără aceste meserii și fără acești oameni care le practică nu se poate trăi, că ei se străduiesc să producă bunuri cât mai frumoase și de bună calitate în folosul nostru, al tuturor.

Am obișnuit copiii în excursii, plimbări și vizite să deosebească ceea ce este bine de ceea ce este rău, ceea ce este permis și ceea ce este interzis. Excursiile, plimbările, vizitele sunt un prilej deosebit pentru educarea convingerilor și a sentimentelor morale, a dragostei pentru cunoașterea bogățiilor și frumuseților patriei. Am căutat să dezvolt la copii calitățile voinței și trăsăturile pozitive de caracter prin supunerea față de cerințele colectivului.

Activitățile educației de tip outdoor se desfășoară întotdeauna în natură și nu au ca finalitate rezultate palpabile (diplome, atestate) , ci produse vizibile la nivelul comportamentului copiilor.

Dacă învățarea clasică, în sala de grupă, are un aspect cognitiv, activitatea de tip outdoor are un aspect pur practic, informal și exepriențial.

Bibliografie:

- ✚ Cucos, C. (2012), Este importantă educația de dincolo de ușa clasei?, www.doxologia.ro,
- ✚ Ionescu, M. , Radu, I. (coord), (2001), Didactica Modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca
- ✚ Curriculum pentru învățământul preșcolar 3-7 ani
- ✚ Programa activităților instructiv- educative EDP 1985
- ✚ Revista de pedagogie București- 1986

METODE ACTIV – PARTICIPATIVE ÎN PREDAREA FIZICII

Prof. Ilie Eugenia
Liceul Teoretic Constantin Noica Alexandria

În cadrul ariei curriculare „*Matematică și Științe ale Naturii*“ studiul fizicii are ca finalități dezvoltarea capacităților elevilor de a reflecta asupra lumii, demersul investigativ de tip științific care presupune ca etape investigarea, explicarea și interpretarea, apoi în final rezolvarea problemei/situației problemă pe baza rezultatului primelor trei, precum și înzestrarea cu un set de competențe, valori și aptitudini menite să asigure o integrare profesională optimă.

Diversificarea metodelor de învățare, a modurilor și formelor de organizare a lecției, a situațiilor de învățare, constituie cheia schimbărilor pe care le preconizează noul curriculum. Asigurarea unor situații de învățare multiple crează premise pentru ca elevii să poată valorifica propriile abilități de învățare.

În învățarea fizicii, recurgerea la realitatea înconjurătoare rămâne indispensabilă, foarte adesea ca punct de plecare și totdeauna ca punct de sosire, deoarece această realitate nu ia o semnificație profundă decât în funcție de abstracțiile pe care le dematerializează și abstracțiile nu au valoare decât raportate la realitățile care le concretizează. Acest raport concret – abstract va fi abordat potrivit stadiilor de evoluție a gândirii copilului.

Sunt considerate active acele metode care nu încorsetează elevul într-o rețea de expresii fixe sau de reguli rigide, ci care rezervă o pondere crescândă elevului în interacțiunea lui cu obiectele învățării, care determină un maximum de activism al structurilor operațional-mintale în raport cu sarcinile de învățare în care este angajat acesta.

„Activ” este elevul care gândește, care depune un efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mentală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor, de elaborare a noilor cunoștințe și nu cel care se menține la nivelul acțiunii concret-senzoriale, intuitiviste și nici cel care face apel la facultatea de receptare și de reproducere apoi a cunoștințelor. Având în vedere că nici metodele clasice nu sunt lipsite de virtuți, pentru activizarea elevilor pot fi îmbinate în mod armonios metodele clasice cu cele moderne.

Metodele folosite pentru optimizarea acțiunii de instruire sunt legate de celelalte componente ale acțiunii didactice (scop, conținut, mijloace, forme de organizare, evaluare), având o dublă deschidere, spre profesor și spre elev. Reconsiderarea finalităților și a conținuturilor învățământului e însoțită de reevaluarea și înnoirea metodelor folosite în practica instructiv-educativă. O lecție activă, indiferent de disciplină, se sprijină pe metode și procedee active iar diferențierea reală a instruirii este realizată prin metode alternative de învățare activă.

Metodele activ-participative sunt menite să formeze la elevi deprinderi de muncă în echipă și facilitează învățarea în cooperare, elevii, indiferent de capacitățile intelectuale sunt stimulați să interacționeze, să-și exprime păreri proprii și să colaboreze cu colegii în realizarea unor sarcini de învățare. Un bun cadru didactic este acela care este capabil de o mare varietate de stiluri didactice, având astfel posibilitatea să-și adapteze munca sa diferitelor circumstanțe, să confere predării flexibilitate și mai multă eficiență. Un stil modern și actual este cel creativ; unele cadre didactice dovedesc mai multă flexibilitate decât alții în comportamentul lor didactic, aceștia sunt receptivi la ideile și experiențele noi, manifestă îndrăzneală, mai multă independență în gândire și acțiunea didactică cu capacitatea de a-și asuma riscuri și sunt dispuși să încerce noi practici, noi procedee.

Utilizarea metodelor moderne nu trebuie făcută în lipsa unor combinații și armonizări cu metodele așa-numite tradiționale deoarece avantajele și dezavantajele lor sunt complementare.

Toate situațiile în care elevii sunt puși și care îi scot pe aceștia din ipoteza de obiect al formării și-i transformă în subiecți activi, coparticipanți la propria formare, reprezintă forme de învățare active.

Jocul, poate fi o metodă activ – participativă foarte eficientă în cadrul unor activități. Pentru a exersa unele deprinderi dobândite se poate utiliza jocul, ca metodă ce atrage elevii și-i convinge să participe la activități din proprie inițiativă.

Munca în echipă, colaborarea în realizarea activităților sunt foarte importante în formarea de comportamente la elevi, în dezvoltarea creativității, a simțului practic, estetic, în stimularea motivației și dorinței de a finaliza o lucrare.

În cadrul învățării active, se pun bazele unor comportamente, de altfel observabile:

- comportamente ce denotă participarea (elevul este activ, răspunde la întrebări, ia parte la activități);
- gândirea creativă (elevul are propriile sale sugestii, propune noi interpretări);
- învățarea aplicată (elevul devine capabil să aplice o strategie de învățare într-o anumită instanță de învățare);
- construirea cunoștințelor (în loc să fie pasiv, elevul îndeplinește sarcini care îl vor conduce la înțelegere).

Printre metodele care activează predarea-învățarea sunt și cele prin care elevii lucrează productiv unii cu alții, își dezvoltă abilități de colaborare și ajutor reciproc. Ele pot avea un impact extraordinar asupra elevilor datorită denumirilor foarte ușor de reținut, caracterului ludic și oferind alternative de învățare cu “priză” la elevi.

O metodă activă în predarea fizicii este **metoda Mozaicului** care presupune învățarea prin cooperare la nivelul unui grup și predarea achizițiilor dobândite de către fiecare membru al grupului unui alt grup. Avantajele acestei metode sunt: anihilarea “efectului Ringelmann”(lenea socială, când individul își imaginează că propria contribuție la sarcina de grup nu poate fi stabilită cu precizie); dezvoltă interdependența dintre membrii grupului; ameliorează comunicarea; se promovează învățarea prin cooperare, munca în echipă.

O altă metodă activ-participativă este metoda **Cubul**, metodă folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective. Se oferă astfel posibilitatea de a se dezvolta competențele necesare unor abordări complexe, permite diferențierea sarcinilor de învățare, stimulează gândirea logică și sporește eficiența învățării (elevii învață unii de la alții).

Turul Galeriei este o metodă des întâlnită în procesul de învățământ datorită avantajelor pe care le oferă și anume: elevii oferă și primesc feed-back referitor la munca lor; șansa de a compara produsul muncii cu al altor echipe și de a lucra în mod organizat și productiv ;metodă de învățare prin colaborare prin care se încurajează elevii să-și exprime liber opiniile, să găsească soluții interesante la problemele date.

Metoda **Brainstorming** înseamnă formularea a cât mai multor idei – oricât de fanteziste ar putea părea acestea - ca răspuns la o situație enunțată, după principiul cantitatea generează calitatea. Conform acestui principiu, pentru a ajunge la idei viabile și inedite este necesară o productivitate creativă cât mai mare. Această metodă dă tuturor categoriilor de elevi posibilitatea să se exprime liber în legătură cu o problemă pusă în discuție.

Metoda **Știu/Vreau Să Știu/Am Învățat** este o strategie de conștientizare de către elevi a ceea ce știu, sau cred că știu, referitor la un subiect și totodată a ceea ce nu știu, sau nu sunt siguri că știu, și ar dori să știe sau să învețe. Această metodă activează elevii și îi face conștienți de procesul învățării și le oferă posibilitatea de a-și verifica nivelul cunoștințelor. Metoda poate fi folosită în prima parte a unei lecții – actualizarea vechilor cunoștințe – evocarea.

Lucrul individual, în echipe sau participarea întregii clase la realizarea cerințelor este o provocare ce determină o întrecere în a demonstra asimilarea corectă și completă a cunoștințelor. Fizica este o disciplină de învățământ la care se utilizează cu precădere metode active, participative,

care determină elevii să lucreze independent, (în clasă, acasă, în grup sau individual), după modelul predat la tablă de către profesor sau fără model. Cu cât elevii lucrează mai mult independent, cu atât realizează o pregătire mai temeinică. Temeinicia învățării—în perspectiva elevului—este determinată de modul în care s-a realizat învățarea, este asigurată de învățarea conștientă, motivată, activă și sistematică, dar și de procedeele de fixare și memorare conștientă, de repetare eșalonată, de exercițiile de transfer, de aplicațiile practice etc.

BIBLIOGRAFIE:

Boncu Ștefan – „Psihosociologie școlară”, Editura Polirom, București, 2013;
Nicola Ioan – „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003;

DEZVOLTAREA EMOȚIONALĂ ÎN PERIOADA PREȘCOLARĂ

**Profesor metodist Crăiță Nicoleta
Casa Corpului Didactic Teleorman**

Dezvoltarea afectivă se referă la apariția capacității emoționale de a experimenta, recunoaște și exprima o serie de emoții și de a răspunde în mod adecvat la indicii emoționale la alții.

Dezvoltarea afectivă este legată de dezvoltarea abilităților sociale și reflectă personalitatea și tendințele distinctive ale cuiva atunci când răspunde altora, când se angajează în interacțiuni sociale și se adaptează la lumea interperso.

Se pune problema modului în care poate fi favorizată dezvoltarea unor forțe benefice dinamizatoare și a factorilor determinanți ai dezvoltării afective.

Factorii dezvoltării afectivității sunt: existența unor obstacole în realizarea tendințelor ce apar spontan în primii ani de viață. Oarece tensiune este necesară pentru gruparea lor în structuri din ce în ce mai complexe. Când nu apare nicio barieră, nicio frustrare, tendințele se consumă imediat în acțiuni al căror ecou rămâne redus; imitarea atitudinilor sau a emoțiilor celor din jur. Copiii îi imită cu ușurință pe adulți, nu numai expresiile verbale, ci și gesturile, atitudinile. Aceste acte de imitație nu duc imediat la formarea unor sentimente, dar exemplele din jur, trepte, pot avea o influență importantă, dacă intervin condiții favorabile; legea transferului afectiv – dacă o persoană ne-a devenit antipatică, încep să ne impresioneze dezagreabil și casa în care locuiește, rudele și prietenii, chiar și animalele de companie ale acesteia. Avem de-a face cu un transfer prin contiguitate. Există și un transfer prin asemănare – dacă un sentiment ne leagă de un obiect, o persoană sau o situație, acesta se va răsfrânge și asupra altora similare lor. Transferul nu explică decât extinderea sferei obiectelor de care ne leagă o stare afectivă și nu formarea unor noi sentimente; combinarea afectivă – este un fenomen de lungă durată. Când uneia și aceleiași imagini, se asociază, în repetate rânduri, diferite stări afective, ele tind a se combina, dând naștere unui sentiment complex; intelectualizarea sentimentelor – conștientizarea unui afect pozitiv poate să servească la consolidarea lui. Conștientizarea unui sentiment negativ, irațional, dăunător poate duce la o luptă împotriva lui, luptă foarte dificilă și al cărei succes nu poate fi sigur; maturizarea afectivă – nu se realizează automat o dată cu înaintarea în vârstă și se caracterizează prin: stabilitatea vieții afective – datorită formării și ierarhizării de sentimente bine conturate, predominarea unor sentimente superioare – asigurându-se o conduită civilizată, atitudini corespunzătoare față de cei din jur, conștientizare a trăirilor – atât a celor personale, cât și a celor observate la cei din jur, ceea ce face posibilă intervenția voinței și adoptarea unei conduite judicioase, raționale; dispariția sentimentelor – este posibilă, mai ales, în perioada anterioară unei temeinice cristalizări. Una din situații este aceea când scade prea mult

tensiune implicată într-o stare afectivă complexă, dar și excesul de tensiune este dăunător. Dispar destul de repede sentimentele fondate pe iluzii și nu pe realități. Automatismul diminuează starea de tensiune, slăbind și stările afective. Un sentiment poate fi treptat inhibat când intervin alte trebuințe presante, care devin mai interesante.

Emoțiile fac parte din viața noastră de zi cu zi și copiii învață despre emoții în contextul relațiilor. Prin intermediul răspunsurilor emoționale și al semnalelor, copiii îi pot informa pe ceilalți despre nevoile și cerințele lor înainte de a se exprima în cuvinte.

De-a lungul dezvoltării, emoțiile se schimbă, atât datorită maturității, cât și al socializării. Apar emoții noi – pa lângă bucurie, tristețe, teamă, de exemplu, în al doilea și al treilea an de viață, copiii încep să prezinte semne de vinovăție, mândrie, rușine. Emoțiile sunt exprimate prin modalități din ce în ce mai subtile pe măsură ce copilul dobândește control asupra comportamentului și învață să reacționeze prin conduite aprobate social.

Odată ce învață să vorbească, dezvoltarea emoțională capătă o noua dimensiune. Pot participa la discuții despre emoții, pot comunica celorlalți cum se simt și pot asculta punctul de vedere al celorlalți despre emoțiile pe care le trăiesc. Astfel, emoțiile pot fi împărtășite, iar înțelegerea cauzelor, consecințelor, precum și gestionarea lor devine mai ușoară.

În perioada preșcolară, limbajul emoțiilor câștigă rapid în acuratețe, claritate și complexitate. Ei speculează rapid cauzele pentru care oamenii se simt într-un anumit fel, construiesc teorii plauzibile despre ceea ce determină expresiile emoționale la care sunt martori și relaționează aceste expresii cu evenimente interpersonale, cum ar fi cearta părinților sau o mamă care își laudă copilul.

Copiii învață pentru prima dată despre emoții în familie. Felul în care ceilalți interacționează cu ei chiar de când sunt bebeluși le transmite mesaje despre modalitatea de a exprima emoții, despre circumstanțele în care emoțiile pot fi exteriorizate și despre tipurile de acțiuni pe care le putem realiza pentru a ne adapta situațiilor care determină apariția emoțiilor.

Comportamentul emoțional al copiilor este în strânsă legătură cu relațiile lor interpersonale. Popularitatea sau nepopularitatea, a avea sau nu prieteni, influența lor constructivă sau distructivă asupra grupului sunt influențate de modul în care își poate gestiona emoțiilor. Copiii caracterizați printr-o emoționalitate mai intensă și printr-un control slab al exprimării au o probabilitate mai mare să determine conflicte și tind să fie respinși de grup decât cei care și-au dezvoltat abilitatea de a-și gestiona emoțiile.

Dezvoltarea acestei abilități este o problemă de transfer a controlului de la cel care îngrijește copilul la copil (Schaffer, 2005) – un proces care ocupă întreaga perioadă a copilăriei și implică achiziția de strategii diverse pentru reglarea sentimentelor și a expresiei acestora.

REGULI GENERALE PRIVIND EXECUȚIA CHELTUIELILOR BUGETARE

Mirela MARDALE

Colegiul Național „Alexandru Ioan Cuza”, Alexandria

Iulian MARDALE

Școala Gimnazială „Mihai Viteazul”, municipiul Alexandria

Execuția bugetară se bazează pe principiul separării atribuțiilor persoanelor care au calitatea de ordonator de credite de atribuțiile persoanelor care au calitatea de contabil.

Ordonatorii de credite sunt autorizați să angajeze, să lichideze și să ordonanzeze cheltuieli pe parcursul exercițiului bugetar, în limita creditelor bugetare aprobate, iar plata cheltuielilor se efectuează de persoanele autorizate care, potrivit legii, poartă denumirea generică de contabil.

Operațiunile specifice angajării, lichidării și ordonanțării cheltuielilor sunt în competența ordonatorilor de credite și se efectuează pe baza propunerilor compartimentelor de specialitate ale instituției publice.

I. Fazele execuției cheltuielilor publice

Cele patru faze ale execuției cheltuielilor publice sunt (ALOP):

1. Angajarea cheltuielilor;
2. Lichidarea cheltuielilor;
3. Ordonanțarea cheltuielilor;
4. Plata cheltuielilor.

I.1. Angajarea cheltuielilor

Sumele aprobate, la partea de cheltuieli, în bugetele unităților de învățământ preuniversitar, în cadrul cărora se angajează, se ordonanțează și se efectuează plăți, reprezintă limite maxime care nu pot fi depășite.

Ordonatorii de credite au obligația de a angaja și de a utiliza creditele bugetare numai în limita prevederilor și potrivit destinațiilor aprobate, pentru cheltuieli strict legate de activitatea instituțiilor publice și cu respectarea dispozițiilor legale.

Angajarea oricărei cheltuieli din fonduri publice îmbracă două forme de angajamente:

a) Angajamentul legal - faza în procesul execuției bugetare reprezentând orice act juridic din care rezulta sau ar putea rezulta o obligație pe seama fondurilor publice.

b) Angajamentul bugetar - orice act prin care o autoritate competentă, potrivit legii, afectează fonduri publice unor anumite destinații, în limita creditelor bugetare aprobate.

Angajamentele bugetare pot fi de două feluri:

1) Angajamentul bugetar individual este un angajament specific unei anumite operațiuni noi care urmează să se efectueze.

Angajamentul bugetar individual se prezintă la viză persoanei împuternicite să exercite controlul financiar preventiv în același timp cu proiectul angajamentului legal individual.

2) Angajamentul bugetar global. Pentru cheltuieli curente de natură administrativă, ce se efectuează în mod repetat pe parcursul aceluiași exercițiu bugetar, se pot întocmi propuneri de angajamente legale provizorii, materializate în bugete previzionale, care se înaintează pentru viză de control financiar preventiv împreună cu angajamentele bugetare globale.

I.2. Lichidarea cheltuielilor

Este faza în procesul execuției bugetare în care se verifică existența angajamentelor, se determină sau se verifică realitatea sumei datorate, se verifică condițiile de exigibilitate ale angajamentului legal pe baza documentelor justificative care să ateste operațiunile respective.

Verificarea existenței obligației de plată se realizează prin verificarea documentelor justificative din care să rezulte pretenția creditorului, precum și realitatea "serviciului efectuat" (bunurile au fost livrate, lucrările executate și serviciile prestate sau, după caz, existența unui titlu care să justifice plata: titlu executoriu, acord de împrumut, acord de grant etc.).

I.3. Ordonanțarea cheltuielilor

Este faza în procesul execuției bugetare în care se confirmă că livrările de bunuri au fost efectuate sau alte creanțe au fost verificate și că plata poate fi realizată. Persoana desemnată de ordonatorul de credite confirmă că există o obligație certă și o sumă datorată, exigibilă la o anumită dată, și în acest caz ordonatorul de credite bugetare poate emite "Ordonanțarea de plată" pentru efectuarea plății.

Ordonanțarea de plată este documentul intern prin care ordonatorul de credite dă dispoziție conducătorului compartimentului financiar să întocmească instrumentele de plată a cheltuielilor.

Ordonanțarea de plată trebuie să conțină date cu privire la:

- exercițiul bugetar în care se înregistrează plata;
- subdiviziunea bugetară la care se înregistrează plata;
- suma de plată (în cifre și litere) exprimată în moneda națională sau în moneda străină, după caz;
- datele de identificare a beneficiarului plății;

- natura cheltuielilor;
- modalitatea de plată.

I.4. Plata cheltuielilor

Plata cheltuielilor este faza finală a execuției bugetare prin care unitatea de învățământ preuniversitar este eliberată de obligațiile sale față de terții-creditori.

Plata cheltuielilor se efectuează de persoanele autorizate care, potrivit legii, poartă denumirea generică de contabil, în limita creditelor bugetare și destinațiilor aprobate în condițiile dispozițiilor legale, prin unitățile de trezorerie și contabilitate publică la care își au conturile deschise.

În cazul unităților de învățământ preuniversitar care nu au în structura lor un compartiment financiar sau financiar-contabil, plata cheltuielilor se va efectua de către persoana desemnată de ordonatorul de credite să îndeplinească această atribuție.

II. Delegarea atribuțiilor ordonatorilor de credite

Ordonatorii de credite pot delega această calitate înlocuitorilor de drept, secretarilor generali sau altor persoane împuternicite în acest scop.

Actele de delegare a atribuțiilor desemnează persoanele din cadrul instituțiilor publice împuternicite să semneze pentru și în numele ordonatorilor de credite.

În actul de delegare trebuie să se specifice limitele și condițiile delegării, respectiv atribuțiile persoanelor delegate să semneze documentele de angajare, lichidare și ordonanțare a cheltuielilor, precum și subdiviziunile clasificăției bugetului aprobat pentru care au fost împuternicite să efectueze aceste operațiuni și termenul de valabilitate a împuternicirii.

Actele de delegare, însoțite de speciemenle de semnături ale persoanelor care au fost împuternicite, trebuie comunicate:

- persoanelor împuternicite;
- conducătorului compartimentului financiar (financiar-contabil) care nu poate efectua nici o plata ordonanțată de o persoana care nu a fost împuternicita în acest sens;
- persoanei împuternicite să exercite controlul financiar preventiv.

De asemenea, actele de încetare a delegării se comunica persoanelor menționate mai sus.

Bibliografie:

1. Ordinul nr. 1792/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale;
2. Legea educației naționale 198/2023;
3. Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale

